

اولین قانونگذاری مهم دولتی به نفع رمزارزها

صفحه ۱۶

فهرست جدید فسیل‌شدگان

فهرستی از محصولات سینمایی و تلویزیونی که فاصله تولید و پخش آنها طولانی شده است

۱۳ و ۱۲

روزنامه خبری تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان

فصل جدید: یاد و وضعیون:
روایت سال‌های جلد

شماره مسلسل ۲۹۹۴
شبه ۳۳ دی ۱۴۰۲
۱ ربیع ۱۴۴۵
۱۲ زویه ۲۰۲۳
شماره ۲۰۵۶

ولادت امام محمد باقر(ع) را تبریک می‌گوییم

2024 | vol. 15 | No. 4056 | 16 Pages

اسرائیل با شکایت آفریقای جنوبی به نسل‌کشی محکوم خواهد شد؟

وارثان ماندلا علیه نئو آپارتاید

انگلیس و آمریکا رسماً وارد معرکه یمن شدند

به با تلاق باب المنذب سلام کنید

برف آمد، خوشحالیم اما...

با بارش‌های دیروز هنوز ۴۰ میلی‌متر کمبود داریم

«فرهیختگان» آخرین تحولات ۶ محصول جذاب و مهم تولیدی فناوران دانشگاه آزاد را بررسی کرد

فناوری به توان دانشگاه

جریان‌های سیاسی هنوز نتوانسته‌اند گفتمان انتخاباتی را حول کارآمدی مفصل بندی کنند

فعلاً خبری از رقابت ایده‌محور نیست

بحران آموزش و پرورش - بخش چهارم

سه ضلع تربیت

سید سعید لوسانی
استاد دانشگاه

یادداشت

اگر حکمرانی به دنبال سریان هویت بخش در نونهالان و کودکان و نوجوانان و جوانان خود است، باید از مدرسه شروع کند و این اصلی اولیه در حکمرانی خرمندان است. مدرسه مکانی است که تربیت هویتی در آن شکل می‌گیرد تا دانش‌آموزان هویت فردی خود را شکل دهند و ابعاد هویت ملی و دینی خود را درست بشناسند و با آن انس بگیرند، تا جایی که عقل و قلب آنان را تسخیر کند و توان پیاده‌سازی آن را پیدا کنند. به‌ویژه اینکه جنگ هویتی عجیبی علیه نسل حاضر در جریان است تا از عناصر هویتی تهی شوند و آلت دست دشمن واقع شوند. بنابراین کار ما از سنخ تربیتی و پرورشی است نه سازندگی. به این دلیل نباید از روش‌هایی که مبتنی بر فشار از بالاست استفاده کرد، بلکه باید به آن کمک کرد تا ورودی کارساز در ساخت هویتی خود پیدا کنند. به زبان دیگر معلم در نقش مربی و مشاور و راهنما ظاهر می‌شود و صلبتة خودش باید با همین هویت تربیت شده باشد و به آن علم و دانش عقلی و باور قلبی داشته باشد وگرنه نتیجه عکس خواهد داشت. به این دلیل مدرسه «هویت‌بخش» و «توانمندساز» و «عزت‌آفرین» سه معیار و میزان شناخت مدرسه تراز است و برای برآورده شدن آن، باید نظام آموزش و پرورش را مثلث سه ضلعی و هماهنگ در نظر گرفت. ضلع نخست، دانش‌آموزان یعنی جامعه هدف آموزش و پرورش هستند که حداقل ۱۲ سال در این نظام به تحصیل مشغولند. مسأله اصلی نیز تربیت هویتی آنها است. با تربیت، هویت و عزت و توانایی شکوفا می‌شود و آموزش معنی دار می‌شود. این نکته نباید فراموش شود که تربیت است که آموزش را درونی می‌کند. آموزش و پرورش باید در هر دو جمع تربیت و تعلیم فعال با تأثیرگذار باشد و در هر دو نیز مشکل دارد، اما مسأله تربیت از اهمیت بیشتری برخوردار است. به این منظور معلم باید در نقش مربی و راهنمای دانش‌آموزان ظاهر شود. اگر معلم بخواهد آقابالاس باشد و چون ارباب و خانی در مقابل رعیت ظاهر شود، پیوندی میان معلم و دانش‌آموزان برقرار نخواهد شد بلکه ارتباط یکسویه شکل می‌گیرد و دانش‌آموزان با معلم ارتباط برقرار نمی‌کنند و نوعی گسستگی و شکاف رخ می‌دهد. پس معلم مطلوب، مربی است. نکته مهم آن است که معلمان تنها با مجموعه دانش‌آموزان مواجه نیستند، بلکه تک‌تک آنان موضوعیت دارند اما نباید از مجموعه هم غافل بود. به تعبیر دیگر حضور جمعی دانش‌آموزان در کلاس و مدرسه، نخستین گام برای حضور کارساز در اجتماع و جامعه و بروز هویت جمعی و ملی آنان است. حتی ضرورت دارد مراسم مذهبی و عبادی و مناسبات انقلابی و ملی نیز با لحاظ جهات هویتی آنان برپا شود تا دین و عبادت و انقلاب و عرف ملی، درونی آنها شود و تک‌تک آنان را درگیر کند و از این راه مجموعه و جمع شکل می‌گیرد و حضور و مشارکت همگانی معنی پیدا می‌کند. نکته مهم دیگر آن است که دانش‌آموزان می‌بایست برای حضور جمعی به هدف مشارکت عمومی و همکاری در حوزه سیاست و قلمرو اجتماع آموزش ببینند و تربیت شوند و این از سال‌های نخستین دبستان شروع می‌شود. در این جهت خیلی

باید مراقب بود که فرهنگ و اخلاق شهنشاهی و ارباب - رعیتی (که متأسفانه در هویت و فرهنگ ایرانی قوی است و هنوز هم آنچنانکه بایسته است، تضعیف نشده است) در اجتماع کودکان ظهور پیدا نکند و باید از کودکی این فرهنگ و اخلاق مذموم زدوده شود و راه آن تربیت اسلامی است که بحث‌گسترده است. آری جدا فرآیند تربیت سخت است، به‌ویژه تربیت اسلامی و انقلابی برای پیاده‌سازی هویت ایرانی که نیاز به اندیشه و انگیزه بالایی دارد. پس گام نخست برای گذر از بحران آموزش و پرورش به رسمیت شناختن کودکان و نوجوانان و جوانان در نظام پرورشی و آموزشی است. اما چقدر آموزش و پرورش به این ضلع اهمیت می‌دهد؟ بلکه چقدر سیاستمداران به آن توجه دارند؟ و چقدر ما در زندگی خود به این امر توجه داریم؟ ضلع دوم توجه به اهمیت معلم در فرآیند تعلیم و تربیت است. معلمان مدارس باید از ویژگی‌های خاصی برخوردار باشند. اگر بگوییم مهم‌ترین و سخت‌ترین مشاغل، شغل معلمی است زیرا «معلمی شغل انبیا است»، یعنی شغل تربیت انسان است، سخنی به‌گزاره نگفتیم. معلم نخستین کسی است که کودک و نوجوان را که از حریم خانواده به ساحت اجتماع و قلمرو جامعه وارد شده، به سوی مسئولیت آینده او رهبری می‌کند، بنابراین مسئولیت بی‌بدلی در تربیت دارد و باید توانایی این مسئولیت مهم را در خود ایجاد کند و اگر نتوانست، نمی‌تواند مسئولیت بپذیرد. زیرا نتیجه آن بی‌هویتی فرزندان این مرز و بوم است. این نکته مهمی است، زیرا لازم است کودک و نوجوان برای حضور کارساز در حیطه اجتماع و قلمرو سیاست تربیت شود و امر عمومی و امر سیاسی را - در عمل جمعی - بشناسد و معلم در این جهت نقش مهمی دارد، به‌ویژه معلمان دوره دبستان که نقشی اساسی و پایه دارند. از سوی دیگر معلم - علی‌القاعده - باید نماینده شایسته اندیشه انقلاب اسلامی باشد و اگر نباشد، بحران آموزش و پرورش کلید می‌خورد و اگر تعداد معلمان بی‌انگیزه زیاد شود، بحران بیشتر نمود پیدا می‌کند و اگر غالب شود، باید منظر فاجعه بود. اگر معلم ناراضی یا ناامید باشد یا با مبانی انقلاب زاویه داشته باشد یا شناختی از آن نداشته باشد یا از بد حادثه معلم شده باشد و به شغل شریف خود عشق نوزد، هر روز در گوش کودکان و نوجوانان انگاره‌هایی را القا می‌کند که کندن آنها از ذهن و دل ایشان ممکن نخواهد بود و حداقل خیلی سخت خواهد بود. درحقیقت معلم حلقه میانه بین ارزش‌های اصیل انقلابی (هویت من ایرانی) و نسلی است که باید تربیت شوند تا این ارزش‌ها را حفظ و گسترش دهند و جهانی نور پایه آن بسازند. او باید الگوهایی که کودک و نوجوان با تطبیق خود با آنها امکان باید جهان خود را بسازد، به بهترین وجه و با روشی هنرمندانه در ذهن و دل آنها جایگزین کند. اما این جهان چیست؟ جهانی است که هماهنگ با عالم جدید برآمده از انقلاب اسلامی و بروز هویت ایرانی در دوره جدید است. بنابراین نقش او بسیار مهم و دشوار است، زیرا شغل او، صرفاً یک شغل نیست بلکه وظیفه‌ای انقلابی، بلکه سیاسی، انقلابی و مصداق حرکت مومنان در جهت اهداف انقلاب اسلامی است. از سوی دیگر معلم می‌تواند نقش تخریبی و انحرافی داشته باشد، به‌گونه‌ای که دانش‌آموز را بی‌تفاوت بار بیاورد یا ذهن و دل او را به ایستادگی در

مقابل حرکت انقلاب و حتی مقابله تا ویران آن بکشاند. متأسفانه در سال‌های اخیر بالاخص در دوره کرونا و غیرحضوری شدن مدارس نقش تربیتی و آموزشی معلم کم شد و نشان داد که ارتباط حضوری معلم و دانش‌آموز - حتی در حد نیم‌بند آن - چقدر اهمیت دارد. کلاس‌های غیرحضوری در سطح مدارس ناگوارترین نوع آموزش است. معلم در مدرسه رکن پایه‌ای است. به این دلیل تربیت معلم و تداوم دوره‌های آموزشی برای او ضروری است. اما این یک جهت کار اوست. مسأله معیشت و زندگی طیب و پاک برای وی نیز ضروری است. او نباید گرفتار معیشت و گذران زندگی باشد. در کنار اینها باید بدانیم معلم فقط متخصص آموزش عمومی یا تخصصی در رشته خاص نیست، بلکه بیش و پیش از آن مربی است و وظیفه پرورش و رشد دانش‌آموزان را دارد. پس همان‌گونه که ضرورت دارد معلمان توان تدریس و تعلیم درس تخصصی خود را داشته باشند، همچنین باید توانایی تسلط بر کلاس خود و دانش‌آموزان را داشته باشند، بلکه در موضوع درس خود به‌روز باشند. در کنار آن باید در جهات تربیتی هم توانا باشند و هر کلاس در نوع خود، ساعت تربیت باشد. بنابراین منظر ما از تربیت، لباس تربیتی و عنوان آن نیست، بلکه روح تربیت است که پیامبران الهی بر آن بودند و به این دلیل «معلمی شغل انبیا است». این جهت لازم می‌دارد که معلم از نوعی تسلط و سلطه نسبت به دانش‌آموزان برخوردار باشد اما این تسلط هرگز با زور و تحمیل نیست، بلکه دانش‌آموز او را با دل خود می‌پذیرد و این در صورتی است که معلم به آنچه می‌گوید ایمان داشته باشد و سخن از دل برآید تا بر دل دانش‌آموزان بنشیند و توان اداره کلاس را هم داشته باشد.

ضلع سوم، محیط مدرسه است، یعنی فضایی که بچه‌ها در آن آموزش می‌بینند و تربیت می‌شوند و رشد می‌کنند و معلمان خاک آن را می‌خورند. مدرسه صرف یک ساختمان نیست، اگرچه شکل و شمایل ساختمان مهم است اما مدرسه یک واحد اعتباری است که دانش و معلمان و کادر مدرسه را به هدف معین تربیتی و تعلیمی خود دور هم گرد می‌آورد. مدرسه نخستین محیطی است که کودکان را از حریم خانه به قلمروی اجتماع و سیاست وارد می‌کند. بنابراین مدرسه تنها محل آموختن یک سری دروس نیست، بلکه در وهله نخست تربیت سیاسی، اجتماعی و دینی است و در مرحله دوم، ساختن جهانی برای نوآموزان است که با جهان انقلاب اسلامی تطابق داشته باشد و هویت ایرانی - اسلامی - انقلابی را در آنها نهادینه کند که زیست جهان او شود. به این دلیل مدرسه مختص گروهی خاص در سنین خاص است و ماهیت او با دانشگاه یا مدرسه عالی یا مدارس حوزوی تفاوت دارد. سابقه مدرسه در ایران به قرن‌ها پیش بازمی‌گردد و ایرانیان در آن هم موفق بودند اما مدارس مدرن، بنیان مدرسه را در ایران ناپود کرد و باید فکری برای آن کرد. در گذشته مدارس نه تنها کنار مساجد بودند، بلکه مدارس و مساجد باهم ادغام شده بودند و دانش‌آموزان تنها یک سری دروس را آموزش نمی‌دیدند، بلکه محل مهارت‌آموزی یعنی توانمندی و پرورش روح و روان کودکان هم بود. به این دلیل مدرسه با مسجد هماهنگ بود. به این معنی که علم و عبادت، تحصیل و تهذیب در کنار هم بودند. اما تنها این نبود. ارتباط مدرسه با محله و عمل و کار ادامه دارد

برای «قاف» وعمواکبر

رسالت بوذری
مجری و برنامه‌ساز

یادداشت

مردم نیز بود. به این دلیل تحصیل و تهذیب و تمرین، آمیختگی سه رکن توانمندسازی، عزتمندی و هویت‌بخشی را ایجاد می‌کردند. اما در دوره مدرن به اقتضات آن، مدارس هویتی مستقل از محلات و مساجد و عمل و کار مردم پیدا کردند. اولین مشکل این مدارس آن بود که در آنها شیوه زندگی تعلیم داده نمی‌شود، بلکه نوعی بیگانگی از شیوه زندگی ایرانی و اسلامی تعلیم داده می‌شود. مدرسه باید تمرین حضور دانش‌آموزان در جهانی باشد که آنان را رشد می‌دهد و شکوفا می‌کند اما مدارس مدرن فاقد این توان هستند. مشکل مدارس دولتی یک طرف ماجراست و مدارس غیرانتفاعی، طرف دیگر آن. بگذریم از برخی مدارس غیرانتفاعی که به بنگاه اقتصادی تبدیل شدند و تربیت و آموزش در آنها فرع اقتصاد شد.

به دلیل است که دانش‌آموزان مدارس ما هیچ روش زندگی را آموزش نمی‌بینند و نسبت به هویت خودش هم آگاه نیستند تا جایی که شناختی حتی اجمالی از دانشمندان و بزرگان ایرانی حتی معاصر ندارد اما به خوبی فیلان فوتبالیست یا هنرپیشه را می‌شناسد. این مسأله دردناکی است اما دردناک‌تر تجربه تلخی است که در سال‌های اخیر پیدا کرده‌ایم و آن نوعی بی‌فکری عمیق در نسلی از جوانان است که موجب سردرگمی و بی‌مبالاتی و بی‌ملاحظگی خودپسندانه شده که جمع آن زندگی در پندار و توهم است و نتیجه آن پیچی و دغدغه‌های پیش‌افتاده کم‌بهاست و ریشه آن در نظام تربیتی مادر مدارس است. این امر حکایت از نیست‌نگاری متغلاانه دارد که ایجاد بحران در جوانان کرده که بیش از آنکه بحران فعال باشد، بحران منفعل است. تفاوت این دو آن است که اولی به سادگی شناخته می‌شود، زیرا پرور و ظهور بیرونی دارد و دومی سخت‌تر به شناخت سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزها درمی‌آید. اما بیان شد که کار آموزش و پرورش ساختن نیست. آنان با شیء مواجه نیستند تا آن‌را آن‌گونه که دوست دارند بسازند، بلکه با انسان‌هایی مواجهند که هر یک وجود و شخصیت و هویت خاص خود و من مخصوص و منحصر به خود را دارد و در عین حال در منی بزرگ‌تر یعنی من ایرانی ادغام شده و باید در محیطی آزاد رشد کند. این محیط نباید گلخانه‌ای باشد چنانچه بسیاری از مدارس غیرانتفاعی چنین هستند و نباید محیط کارخانه‌ای باشد (مدرسه دوره راهنمایی ما چنین بود، الان را خبر ندارم) بلکه باید کوچک شده محیط عینی و ایده‌آل باشد و از محیط آزاد و سرشار از زندگی رشد یابد. این امر تا چه حد در مدارس ماتحقق دارد؟ مدارس دولتی که باعث ناامیدی است و اگر نبودی برخی معلمان و مدیران دلسوز و متبکر، باید عطایش را به لقایش می‌بخشیدیم. امیدی به مدارس غیرانتفاعی هم نیست، استثناً است اما قاعده چیز دیگری است. ما نیازمند تحول بنیادین و انقلابی در شبکه مدارس خود هستیم و این تحول از بطن آموزش و پرورش مدرن برنمی‌خیزد بلکه باید به سنت و حکمت موفق خود رجوع کنیم و آن را در دنیای جدید و زیست خود روزآمد کنیم و امتداد دهیم. اگر مدارس تحول نیابند، تحول نظام آموزش و پرورش ممکن نیست و از معلم هم نمی‌توان توقع زیادی داشت و دانش‌آموزان هم در این فرایند معیوب، رشد نخواهند کرد. بحران اینجاست.

ادامه دارد

«فرهیختگان» آخرین تحولات ۶ محصول جذاب و مهم تولیدی فناوران دانشگاه آزاد را بررسی کرد

فناوری به توان دانشگاه

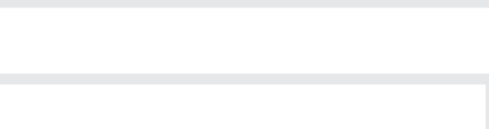

سارا طاهری خبرنگار گروه دانشگاه

امروز کشور با چالش‌های مختلفی در حوزه‌های صنعتی و غیرصنعتی روبه‌رو است. با وجود اینکه صنعت کشور از تکنولوژی روز دنیا فاصله زیادی دارد، اما واقعیت این است راهکار برون‌رفت از وضعیت فعلی چه در حوزه صنعت و غیرصنعت از دل دانشگاه‌ها بیرون می‌آید. راهکارهایی مبتنی بر عمل و عملیاتی که حتی می‌تواند مسیر حرکت را در بخش‌های مختلف دستخوش تغییر کند. با این حال رسیدن به این راهکارها هم موضوعی نیست که به‌یکباره بتوان به آن رسید و با ارائه هر معضل، نسخه درمان آن بلافاصله از سوی این نهاد آموزشی ارائه شود. در این میان برون‌داد طرح‌های پژوهشی یکی از مسیرهایی

رئیس دانشگاه آزاد استان آذربایجان شرقی:

طرح تولید مخازن کامپوزیتی طرح دانش بنیان در مرزهای دانش است

رئیس سرای نوآوری کشت بافت گیاهی دانشگاه آزاد واحد رفسنجان:

تولید ۱۰۰ هزار گیاه زینتی تا سه ماه آینده

رئیس دانشگاه آزاد واحد اصفهان (خوراسگان) مطرح کرد

کشورهای منطقه هدف‌گذاری جدید طرح مالچ رسی

اسفندماه سال گذشته در حاشیه سفر دکتر طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد به استان بوشهر یک قرارداد سرمایه‌گذاری خطرپذیر به ارزش ۴۷۰ میلیارد ریال در طرح تولید مخازن کامپوزیتی LPG میان صندوق پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد و دانشگاه آزاد استان آذربایجان شرقی منعقد شد که فاز نخست طرح با تزریق ۵۷۰ میلیارد ریال عملیاتی می‌شود.

در حال حاضر در ایران حدود ۲۰ میلیون مصرف‌کننده گاز مایع (LPG) وجود دارد و سالانه حدود ۲۵۰ هزار عدد سیلندر فلزی ساخته و تعداد ۳۵۰ هزار عدد سیلندر بازماسازی می‌شود. با توجه به سبکی و استحکام و عمر و همچنین پایین بودن هزینه نگهداری مخازن کامپوزیتی پیش‌بینی می‌شود این مخازن نسل جدید جایگزین مخازن فلزی شوند. مخازن کامپوزیتی تیب ۴ تولید شده در این طرح سرمایه‌گذاری به‌منظور ذخیره‌سازی و حمل‌گاز مایع برای مصارف صنعتی، خانگی و سوخت خودرو کاربرد دارند. آرش نجبران، رئیس دانشگاه آزاد استان آذربایجان شرقی و واحد تبریز درخصوص جزئیات این طرح گفت: «طرح کارخانه تولید مخازن کامپوزیتی تیب ۴ که مخازن با قابلیت تحمل فشار بالا هستند، در استان آذربایجان شرقی انجام شده است. یک شرکت با همکاری صندوق پژوهش و فناوری سازمان مرکزی دانشگاه، دانشگاه آزاد استان آذربایجان شرقی و واحد تبریز و بخش خصوصی تشکیل

شده که ۷۰ درصد سهام این شرکت متعلق به دانشگاه آزاد و ۳۰ درصد بخش خصوصی است.» او اضافه کرد: «این طرح حدود ۸۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری داشته که ۴۷ میلیارد تومان آن را دانشگاه آزاد و حدود ۱۵ میلیارد را بخش خصوصی سرمایه‌گذاری کرده و مابقی نیز ارزش دانش فنی این موضوع و برند دانشگاه است. مخازن با قابلیت تحمل فشار بالا جزء ابزارآلات استراتژیک بسیاری از صنایع به‌ویژه صنایع نفت و گاز هستند. مخازن کامپوزیتی نیز به نسبت مخازن فلزی دارای مزایای بسیار زیادی از جمله سبک بودن، مقاومت بسیار بالا و همین‌طور مقاومت نسبت به خوردگی است. بنابراین امتیاز ویژه‌ای را برای این مخازن فراهم کرده که به‌صورت بسیار گسترده در این صنایع به‌کارگیری می‌شود.»

رئیس دانشگاه آزاد استان آذربایجان شرقی و واحد تبریز با بیان اینکه این پروژه یک پروژه کاملاً دانش‌بنیان در مرزهای دانش است، اضافه کرد: «تولیدکنندگان داخلی آن بسیار محدود هستند. کارخانه این پروژه در استان آذربایجان شرقی توسط واحد تبریز در محل واحد شبستر ایجاد شده و تمام تجهیزات آن از جزئیات تا پیچیده‌ترین دستگاه‌های سن‌اسی همگی توسط فناوران داخلی دانشگاه و بخش خصوصی ساخته شده است. دانش فنی این پروژه به‌طور کامل در اختیار این شرکت و دانشگاه قرار دارد و این شرکت مراحل کاری

به آن گلخانه‌ها تحویل می‌دهیم و آنها به نشاها سایز می‌دهند و به صورت گلدان بخش می‌کنند. در قسمت گیاهان زینتی توانسته‌ایم بازار را پیدا کنیم. اکنون ۵۰ هزار گیاه ما در ماه به‌طور کامل، بازار دارد. چنانکه گفتم افزایش رقم‌های ما تا سه ماه آینده به ۱۰۰ هزار می‌رسد. نهال پسته را هم از قدیم داشته‌ایم و کار را پیش می‌بریم. تولید پسته را هر ماه به‌طور منظم داریم.»

جزء اولین تولیدکنندگان ایران در دو سال آینده می‌شویم

کامیاب درخصوص سهم سرای نوآوری کشت بافت گیاهی رفسنجان از بازار در ا فاق دو ساله، خاطرنشان کرد: «اگر تولید به بیش از ۱۰۰ هزار برسد، فکر می‌کنم سهم خیلی بالایی از بازار خواهیم داشت. نمی‌توانم بگویم تا دو سال آینده سهم دقیق ما از بازار چقدر خواهد بود ولی می‌توانم بگویم که می‌توانیم جزء اولین تولیدکنندگان ایران در یکی، دو سال آینده شویم. تولید ۱۰۰ هزار رقم در ماه واقعا عدد بالایی است. نمی‌توانیم ادعا کنیم چند درصد از سهم بازار را در اختیار داریم. اگر عدد و رقم ندهم، بهتر است ولی فکر می‌کنم سهم حداقل ۲۰ درصدی

را غنی‌سازی و فرآوری کرده و چند سال پیش به صورت مالچ و در مرحله اول به شکل آزمایشی در منطقه شرق اصفهان اجرا کردند.»

نجفی خاطرنشان کرد: «وقتی پروژه اجرا شد، نتیجه خوبی داد. البته پروسه تحقیقاتی پایلوت و مراحل آزمایشگاهی و اجرایی در ۴۰ هکتار از منطقه شرق اصفهان با حمایت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری اجرا شد. خدا را شکر جواب خوبی گرفتند که باعث شد هم طرح تصویب شود و هم قیمت تمام‌شده پروژه بسیار مناسب باشد. مالچ نفتی در حال حاضر متعارف است و قیمت بالایی دارد، اما قیمت تمام‌شده مالچ رسی تقریباً یک‌پنجم آن است. روش کار مالچ رسی بسیار ساده بود و جواب خوبی هم گرفتیم. آن در خاک تثبیت شد و خاک در نهایت شکل گرفت. هیچ مشکلی هم برای مباحث زیست‌محیطی به وجود نمی‌آورد.»

وی در خصوص سهم طرح مذکور از بازار گفت: «مشکل اینجاست که هنوز سازمان محیط زیست آنطور که باید و شاید به صورت کامل و جامع حمایت نکرده است. تاکنون هرچه طرح اجرا شده با حمایت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری بوده و هنوز سازمان محیط زیست به‌طور جدی وارد پروژه نشده است. همچنان در حال گذراندن پروسه هستیم، در صورتی‌که سازمان محیط زیست از این طرح حمایت کند،

خود را آغاز کرده و در حال اخذ استانداردها و تولید انبوه محصولات است که می‌تواند محصولات متنوعی در ابعاد مختلف تولید کند، چون دانش فنی کامل آن را دارد و تجهیزات آن برای محصولات متنوع طراحی شده‌اند.»

او بیان کرد: «این پروژه مشتری‌های بسیار زیادی در داخل و خارج کشور دارد یعنی امکان صادرات این محصول توسط دانشگاه وجود دارد. از ابتدایی‌ترین استفاده آن می‌توان به مخازن گاز خودروها تا استفاده‌های «های‌تک» که انتقال در حجم بالای گاز بین کشورهاست، اشاره کرد. کشورهای زیادی مشتری این محصولات هستند و الان هم در حال مذاکره با مشتری‌های خارجی برای این پروژه هستیم تا محصولات را زینداری کنند.»

رنجبران در ادامه با بیان اینکه هنوز استانداردها را ننگرفته‌ایم، گفت: «هنوز به تولید انبوه نرسیدیم و در حال طی مراحل برای تولید انبوه هستیم اما در سال پیش از پنج میلیون مخزن مورد نیاز است که این شرکت در بهترین حالت حد اکثر می‌تواند ۵۰۰ هزار مخزن تولید کند، بنابراین جای بسیاری برای کار و افزایش تعداد خط‌های تولید خود دارد و در بین تولیدکنندگان برای سهم تولید داخلی بیشترین سهم را خواهیم داشت، اما واردات زیادی برای این محصول انجام می‌شود که با توسعه خطوط می‌توانیم وابستگی به واردات را کم کنیم.»

در بخش فیکوس از بازار را داشته باشیم.»

۷۰ هزار گیاه زینتی در سال قبل تولید کردیم

وی با اشاره به رشد تولیدات سراد در سال ۱۴۰۲ گفت: «مجموع تولیدات ما در کل سال قبل حدود ۷۰ هزار گیاه زینتی بوده است، اما امسال در هر ماه ۵۰ هزار رقم تولید داریم. اگر بخواهم به‌طور مجزا محاسبه کنم طی فروردین، اردیبهشت، خرداد و تیر ۲۰ هزار رقم و مرداد، شهریور و مهر هم ۹۰ هزار رقم تولید داشته‌ایم. یعنی به صورت حدودی تا ماه نخست پاییز ۱۳۰ هزار گیاه زینتی تولید کرده‌ایم. از این به بعد هم ماهی ۵۰ هزار رقم تولید می‌کنیم و تا سه ماه آینده به ۱۰۰ هزار گیاه می‌رسد.» رئیس سرای نوآوری کشت بافت گیاهی رفسنجان در پایان گفت: «هدف ما این است که بتوانیم بازار زینتی کل ایران را در دست بگیریم. می‌خواهیم با ایجاد تنوع در ارقام مختلف، کم‌کم صادرات هم داشته باشیم. تلاش می‌کنیم تعداد ارقام را بالا ببریم و به قطب گیاه زینتی تبدیل شویم. در جنوب ایران، قطب گیاه زینتی نداشته و تولیدکننده اصلی بسیار کم داریم. هدف ما تبدیل شدن به قطب گیاه زینتی در جنوب ایران است.»

حجم زیادی از پروژه بیابان‌زدایی را می‌توانیم به مالچ رسی اختصاص دهیم.»

رئیس دانشگاه آزاد واحد اصفهان درباره آخرین اقدامات و هدف‌گذاری جدید برای طرح مالچ رسی تأکید کرد: «با حمایت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، دانشگاه آزاد و سازمان منابع طبیعی، طرح مذکور در شرق اصفهان به وسعتی در حدود ۶۰ هکتار اجرا شده است. همچنین در سیستان و بلوچستان به اجرا درآمده و در بعضی از نقاط هم تثبیت خاک انجام گرفته، ولی همه این موارد مستلزم حمایت سازمان محیط زیست است. اکنون آمادگی داریم طرح را در سطح خیلی وسیع‌تری از اصفهان مانند اطراف فرودگاه‌ها و مناطق بیابانی خوزستان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان به اجرا دربریاوریم. مذاکراتی هم داشته‌ایم؛ حتی آماده هستیم پروژه را در خارج از کشور مانند عراق اجرا کنیم و نتایج خوبی به دست بدهد. هدف‌گذاری جدید ما کشورهای منطقه است.» نجفی در پایان گفت: «با توجه به اقتصادی بودن پروژه و درگیری کشور با این معضل باید از آن حمایت شود. محدودیتی در منبع اولیه مالچ نداریم و در کشور به وفور موجود است. روش کار هم بسیار ساده است و تنها فرآوری آن نکته خاص و تکنولوژیک کار محسوب می‌شود. به نظر مالچ رسی می‌تواند با وسعت زیادی در کشور اجرا شود.»

رئیس سرای نوآوری زیست فناوری جلبک:

واردات فرآورده‌های جلبک را به صفر می‌رسانیم

احمد محمدی، رئیس سرای نوآوری زیست فناوری جلبک دانشگاه آزاد واحد شهردس درخصوص هدفگذاری این سررا برای توسعه طرح زیست فناوری جلبک اظهار کرد: «حوزه جلبک تقریبا بحث نوینی محسوب می‌شود، به همین دلیل در مباحث فناوریانه‌اش مشکلات زیادی داریم. بعضی از تکنولوژی‌های این حوزه از جمله فناوری هایی هستند که نمی‌توانیم به راحتی وارد ایران کنیم. با توجه به بحران‌های موجود در بحث امنیت غذایی، کشاورزی و کمبود آب، به‌نوعی لازم است به‌دنبال موارد جایگزین برای مواد غذایی و مواد کشاورزی برویم. در همه جای دنیا به سمت جلبک «shift» (تغییر مکان) کرده‌اند.» وی ادامه داد: «ما نیز در ایران چنین استطاعتی داریم، به همین دلیل روی حوزه جلبک کار کردیم. آزمایشگاه زیست فناوری را تاسیس کرده و کم‌کم جلوتر رفتیم. دیدیم زمینه کاری خیلی خوبی دارد و به این نتیجه رسیدیم برای گسترده کردن کار به‌ویژه در دانشگاه آزاد، سرای زیست فناوری را ایجاد کنیم. در این سررا سعی کردیم علاوه‌بر اینکه شرکت‌ها و واحدهای فناوری که در این حوزه فعالیت دارند، هم از نظر بحث فناوری و هم از لحاظ تسهیلاتی را حمایت کنیم، یک سری فضاها را به صورت تخصصی برای دوستان در نظر گرفتیم.» رئیس سرای نوآوری زیست فناوری جلبک دانشگاه آزاد واحد شهردس، تصریح کرد: «پنج هزار مترمربع فضا برای این موضوع آماده کرده‌ایم. ۸۰ تا ۹۰ درصد پیشروی داشته و مواردی مثل اتصال برق و آسانسور باقی مانده است تا تکمیل شود و ان‌شاء‌الله به‌زودی به‌صورت کامل راه‌اندازی خواهد شد. از نظر دیگر بحث فناوریانه مطرح است. چنانکه گفتم فناوری حوزه جلبک به‌صورت صد درصد وارداتی بوده، مخصوصا در حوزه‌های های‌تک مثل فوتو بیوراکتور در ایران نداشتیم، ولی روی آن کار کرده‌ایم. یک سری شرکت‌ها فعال شده‌اند و ان‌شاء‌الله تا ۸۰۰٫۷۰ درصد بحث فناوریانه‌اش را در ایران کاملا تامین کنیم.»

آزمایشگاه کارگاه تخصصی حوزه جلبک در حال تجهیز است

محمدی خاطرنشان کرد: «فضایی به‌عنوان آزمایشگاه تخصصی و کارگاه تخصصی برای حوزه جلبک در نظر گرفته‌ایم که در حال تجهیز است. تمام موارد آزمایشگاهی و مباحث مربوط به «R & D» (تحقیق و توسعه) شرکت‌ها به‌ویژه در حوزه و غذا را مد نظر داریم. سازمان غذا و دارو روی موادی که تولید می‌شود حساس شده و تاکید کرده برای مواد خوراکی باید یک‌سری استانداردها را رعایت کنیم. ما آزمایشگاه مرجعی نداریم که مواد را برای ما تست کند.» وی ادامه داد: «پیشتر چند شرکتی که توانستند مجوز بگیرند، مواد را به آلمان

می‌فرستادند تا تست‌ها انجام شود. اکنون با توجه به صحبت‌های انجام‌شده با معاونت علم و فناوری، در نظر داریم آزمایشگاه مرجع را در سرای زیست فناوری خودمان راه بیندازیم تا بتوانیم به همه دوستانی که در کل ایران مشغول فعالیت در حوزه جلبک هستند، خدمات بدهیم. خدماتی که ارائه می‌دهیم در حوزه‌های فناوریانه، تسهیلات و مشاوره‌های علمی است. به‌طور مثال برگزاری کارگاه‌ها و همایش‌ها را در قالب سرای نوآوری دیده‌ایم و ان‌شاء‌الله بتوانیم به دوستان فعال در این حوزه، خدمات‌رسانی کنیم.»

۱۰ تا ۱۵ درصد مصرف داخل را تامین می‌کنیم

رئیس سرای نوآوری زیست فناوری جلبک دانشگاه آزاد واحد شهردس درخصوص هدف‌گذاری سرراها برای تسخیربخشی از بازار و عملکرد سرای تحت مدیریت او تاکید کرد: «من دو سالی است که با ستاد زیست فناوری به‌عنوان مشاور در حوزه جلبک کار می‌کنم. تمام «Database» (پایگاه‌داده) و اطلاعات مربوط به فعالان این حوزه را دارم. ان‌شاء‌الله در سال اول برنامه‌ای که برای سررا در نظر گرفتیم، بین ۱۰ تا ۱۰ درصد بازار را تامین می‌کنیم. آنچه هنوز در ایران تولید می‌شود، تقریبا بین ۱۰ تا ۱۵ درصد مصرف داخل را شامل می‌شود و حدود ۸۵ تا ۹۰ درصد واردات داریم.» محمدی عنوان کرد: «با برنامه‌ریزی صورت‌گرفته و همکاری سازمان شیلات می‌خواهیم در افق پنج ساله، بحث واردات را کاملا به صفر برسانیم و تمام نیازها به‌ویژه در زمینه تولید فرآورده‌ها را در داخل تامین کنیم. جلبک صرفا به‌طور مستقیم مصرف نمی‌شود. بیشترین ارزش افزوده آن در بحث فرآوری وجود دارد؛ مثل تولید رنگنده‌ها و آنتی‌اکسیدان‌ها. آنچه برای سررا در نظر گرفته‌ایم، تامین ۱۰ درصد نیاز بازار در پایان سال اول است.» وی با اشاره به میزان تولیدات سرای نوآوری جلبک در یک سال گذشته یادآور شد: «ما شهریورماه سال ۱۴۰۲ مجوز موقت تاسیس سرای نوآوری را دریافت کردیم. این‌گونه نبوده که بگوییم کار ما از شهریورماه شروع شده است. با یک سری شرکت‌ها از قبل کار می‌کردیم. بعضی از شرکت‌ها بودند که خود مشاورشان بודم یا کمک کردم تا راه‌اندازی شوند. می‌توان گفت این شرکت‌ها در حال حاضر حول‌وحوش دو، سه درصد از سهم بازار را در اختیار دارند.»

رئیس سرای نوآوری زیست فناوری جلبک دانشگاه آزاد واحد شهردس ادامه داد: «طبق آمار سازمان شیلات، کل تولید امسال از پودر خشک حدود ۶۰ تا ۷۰ تن بوده است. از این میزان بین ۱۰ تا ۲۰ تن مربوط به کسانی بوده که ما هم اکنون با آنهاکار می‌کنیم؛ چه به صورت مشاوره‌ای و چه همکاری. دوستان تحت حمایت یا نظارت

فیزیکی و ساختمانی حل شده و می‌توان پایان‌کار ساخت و ساز را دریافت کرد.»

جوانمرد با بیان اینکه در سال گذشته چند شرکت دیگر به مجموع شرکت‌های این سرای افزوده شده، اظهار کرد: «در مدت سال گذشته چهار شرکت دیگر به شرکت‌های قبلی این مجموعه افزوه شده است.

به بیان دیگر، در این مجموعه به غیر از شرکت دانش‌بنیان نوین بذر به احتمال زیاد امسال نیز یک شرکت دیگر با مجوز دانش‌بنیان به شرکت‌های و هسته‌های فناور این مجموعه افزوده می‌شود.»

تولید ۷ رقم بذر گوجه‌فرنگی به مرحله نیمه‌صنعتی رسید

رئیس سرای نوآوری بذرهای گلخانه‌ای دانشگاه آزاد واحد شهرمجلسی در ادامه گفت: «تعداد هفت رقم بذر گوجه‌فرنگی به مرحله نیمه‌صنعتی رسیده و دو نوع آن ثبت شده و چند بذر دیگر در مرحله تایید نهایی گواهی ثبت بذر از اداره ثبت گواهی بذر قرار دارد. از سوی دیگر در سال گذشته روی چهار نوع بذر فلفل دلمه‌ای نیز کارهای لازم در مرحله نیمه‌صنعتی انجام شده و اکنون مراحل تولید انبوه را طی می‌کند.» جوانمرد با توضیح اینکه در ورکشاپ‌های گوناگون شرکت داشته‌اند، بیان کرد: «این سرای نوآوری تا سال ۱۴۰۶ برای افزایش بذر برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام داده تا بذر گیاهانی مانند خیار، گوجه فرنگی از نوع چری، فلفل دلمه‌ای، هندوانه، پیاز و بادمجانب را تولید کند. همچنین، تلاش

سرا هستند و بین ۱۰ تا ۱۵ درصد تولید متعلق به افرادی است که با سرا همکاری می‌کنند. بعضی از دوستان در آمارهایی که از سازمان‌های مختلف ارائه می‌کنند، معمولا وزن تر را مشخص می‌کنند که اصلا پایه علمی ندارد. آنچه به‌عنوان پودر خشک بیرون می‌آید متفاوت است.» محمدی با اشاره به زمان دقیق راه‌اندازی سرای نوآوری جلبک گفت: «هفت یا هشت سال است روی این موضوع کار می‌کنم، ولی بحث سرا به صورت رسمی از اردیبهشت‌ماه مطرح شد. با دستور دکتر طهرانچی پیگیری کردیم تا سرای نوآوری را راه‌اندازی کنیم و شهریورماه توانستیم مجوزهای لازم را بگیریم. کمی بحث تاسیسات و ساختمان طول کشید، به همین دلیل هنوز افتتاح رسمی نداشته‌ایم. می‌خواهیم ان‌شاء‌الله سرای نوآوری را در بهمن‌ماه افتتاح کنیم. البته کار خود را تحت لوای سررا انجام می‌دهیم و چنانکه گفتم همین حالا ۱۰ تا ۱۵ درصد از سهم بازار را داریم.»

راه‌اندازی سامانه‌ای برای بارگذاری اطلاعات تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان

وی افزود: «شبکه‌ای نیز راه‌اندازی کرده‌ایم. چهار، پنج تن از تولیدکنندگان مطرح کشور را در نمایشگاه دیدم. اکثر کسانی که در ایران تولید می‌کنند، مشکل بازار دارند. از سوی دیگر دوستانی داریم که به‌طور مثال در دانشگاه آزاد واحد مشهد، لوازم آرایشی و بهداشتی تولید کرده و ماده اولیه را از خارج وارد می‌کنند. مشکل ارتباط در ایران پابرجا بوده ولی خوشبختانه برای حل این معضل، سامانه‌ای به نام https://zifanalgae.com/ راه‌اندازی کرده‌ایم. در این سامانه تمام اطلاعات تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان را بارگذاری می‌کنیم تا دوستان دیگر به راحتی بتوانند همدیگر را پیدا کنند. با این‌کار مشکل بازار را هم حل کرده‌ایم.» رئیس سرای نوآوری زیست فناوری جلبک دانشگاه آزاد واحد شهردس در پایان، درخصوص هدف‌گذاری جدید این سررا تصریح کرد: «برای دانشگاه آزاد هدف‌گذاری کرده‌ایم تا ابتدا به یک بذر خیلی خوب و مطرح در سطح ملی تبدیل شویم. در ادامه سطح بین‌المللی را مد نظر داریم. همچنین می‌خواهیم موضوع جلبک را در ایران جا بیندازیم. سامانه‌هی خیلی خوبی نیز برای آن در نظر گرفته‌ایم. ازجمله چالش‌های مطرح‌شده، این است که برخی تولیدکننده خوبی محسوب می‌شوند ولی فروشنده خوبی نیستند. بعضی دیگر مصرف‌کننده خوبی به شمار می‌روند ولی مواد اولیه خوبی گیر نمی‌آورند. هیچ اتصالی بین تولیدکننده و مصرف‌کننده وجود ندارد و متأسفانه نمی‌توانند اطلاعات همدیگر را داشته باشند. در برنامه‌های خود دیده‌ایم سامانه‌هی خیلی خوبی برای بحث جلبک در ایران داشته باشیم.»

برای افزایش انواع بذر نیز در دستور کار قرار دارد تا مینا مدت بتوان ۴۰ درصد از برنامه را پیش برد.»

تولید ۱۱۵ میلیون بذر خیار گلخانه‌ای در سال ۱۴۰۲

او درباره میزان حدودی تولیدات این مجموعه در امسال گفت: «در سال ۱۴۰۲ این سرای نوآوری توانسته حدود ۱۱۵ میلیون بذر خیار گلخانه‌ای و فضای باز، حدود ۲۰ میلیون بذر گوجه‌فرنگی نوع چری و فلفل دلمه‌ای، حدود ۱۰ میلیون بذر برای پیاز، ملون، هندوانه، بادمجان و گوجه‌فرنگی فضای باز تولید کرده است. البته باید در سال ۱۴۰۶ این میزان برای نوع بذر خیار گلخانه‌ای به ۴۵۰ میلیون بذر برسد و مابقی نیز به همین منوال افزایش خواهد داشت. به بیان دیگر یک برنامه ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۶ در فضای سررای نوآوری بذر وجود دارد و تعداد بذر تولید هرسال در آن مشخص شده است.»

رئیس سرای نوآوری بذرهای گلخانه‌ای دانشگاه آزاد واحد شهرمجلسی در پاسخ به سوال اینکه با توجه به مدت زمان فعالیت این سررا چه میزان از بازار را در اختیار دارد، توضیح داد: «حدود ۶۰۰ میلیون بذر نیاز کشور در تولید خیار، گوجه، فلفل و بادمجان است. اگر روی اعداد و ارقام اعلامی کشور توجه شود، می‌توان گفت که این مرکز در حال حاضر حدود ۱۰ درصد از نیاز کشور را تامین می‌کند. برنامه‌ریزی شده این میزان تا سال ۱۴۰۶ به ۳۰ تا ۴۰ درصد افزایش خواهد داشت.»

این تعداد دستگاه نیز از دی ماه آغاز خواهد شد.»

معاون پژوهشی دانشگاه آزاد واحد تبریز در پاسخ به چرایی سپردن این طرح به واحد تبریز اظهار کرد: «از آنجا که این واحد تیمی قوی از گروه‌های مکانیک و مکانیک دارد و از سوی دیگر در زمینه ارتباط با صنعت عملکرد خوبی داشته و توانسته با گروه تراکتورسازی روابط خوبی را داشته باشد؛ این طرح به این واحد واگذار شده است. البته پیش از این نیز از سوی این کارخانه طرح‌هایی به این واحد واگذار شده بود که اجرایی موفق آن طرح‌ها در این قرارداد بی‌تاثیر نبوده است.»

کارخانه ساخت ربات AGV تاسیس می‌شود

وکیل زاده با بیان اینکه رنجبران رئیس این واحد دانشگاهی توانسته باگروه تراکتورسازی ارتباط خوبی برقرار کند، در ادامه گفت: «درنتیجه ارتباطی که دکتر رنجبران با این مجموعه صنعتی داشته و با دستور دکتر طهرانچی مقرر شده در این واحد کارخانه ساخت ربات AGV تاسیس شود.» او با بیان اینکه به دنبال انجام تاسیس شرکت برای تولید این نوع ربات هستند، عنوان کرد: «با توجه به اینکه ثبت شرکت برای این کارخانه به سه بخش واحد تبریز، سازمان مرکزی دانشگاه آزاد و شرکت تراکتورسازی تبریز متعلق خواهد بود، در نتیجه ساخت و تاسیس کارخانه آن نیز پروژه‌ای زمانبر است باید مذاکرات لازم برای میزان درصد سهام هر بخش منعقد شود، بنابراین نمی‌توان زمان دقیقی برای تاسیس این شرکت اعلام کرد. حداقل زمان این مراحل حدود دوماه تخمین زده می‌شود.»

۲۵ درصد سود خالص سهم دانشگاه آزاد است

معاون پژوهشی دانشگاه آزاد واحد تبریز درخصوص میزان آورده مالی تولید این محصول برای این واحد اظهار کرد: «قرارداد اولیه با ارزش شش میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومان و قرارداد دوم به ارزش ۷۵ میلیارد تومان منعقد شد. به علت آنکه این یک طرح برون دانشگاهی است، آورده مالی دانشگاه ۲۵ درصد سود خالص خواهد بود.»

رئیس سرای نوآوری بذرهای گلخانه‌ای واحد شهرمجلسی:

تولید بذر خیار گلخانه‌ای به ۴۵۰ میلیون بذر می‌رسد

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد واحد تبریز:

ساخت و تولید ۲۸ دستگاه ربات AGV به‌زودی آغاز می‌شود

پروژه طراحی و ساخت دستگاه (AGV Automatic Guided Vehicle) یک طرح برون‌دانشگاهی است که توسط اعضای هیات علمی گروه مهندسی مکانیک دانشگاه آزاد واحد تبریز تعریف و از امکانات بخش صنعتی استان جهت ساخت آن استفاده شده است. این دستگاه وسیله نقلیه صنعتی هدایت‌شونده است که وظیفه حمل بار در نژار بالاتر را دارد و توسط نشانگرهای مغناطیسی و بینایی‌سنجی هدایت می‌شود و قابلیت حرکت در خطوط مشخص شده و ایستگاه‌های تعریف‌شده را دارد. معاون پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد واحد تبریز درباره جزئیات این پروژه گفت: «پروژه AGV بسیار مهم است و قرارداد آن با شرکت تراکتورسازی که یکی از بزرگ‌ترین صنایع کشور بوده در دو فاز بسته و فاز اول این پروژه در مرحله اتمام و تحویل پروژه است.»

رحیم وکیل زاده افزود: «سال گذشته بر مبنای رسالت معاونت پژوهش و فناوری درباره ارتباط با صنعت این پروژه آغاز شد، جلسات متعددی با متخصصان و مسئولان امر کارخانه تراکتورسازی برگزار کردیم. این پروژه با

توانمندی صد‌رصدی دانشگاه آزاد واحد تبریز و اعضای هیات علمی دانشگاه آغاز شد و برای ساخت خط تولید اتوماتیک رباتیک با عنوان AGV مطرح و در دو فاز اول و دوم قرارداد آن بسته شد.»

تولید ۲۸ نوع ربات AGV در دستور کار قرار می‌گیرد

معاون پژوهشی دانشگاه آزاد واحد تبریز درخصوص طرح «ربات AGV» عنوان کرد: «با اجرای این طرح در کارخانه‌ها به‌صورت هوشمند محصول نهایی بدون نیاز به کارمند تحویل داده می‌شود.»

او با تاکید بر اینکه براساس قراردادی که بین این واحد و شرکت تولیدی تراکتورسازی منعقد شده؛ اگر تولید ابتدایی موفقیت‌آمیز باشد تولید ۲۸ نوع این ربات در دستور کار قرار می‌گیرد، توضیح داد: «یک قرارداد با شرکت تراکتورسازی منعقد شده که براساس قرارداد اولیه روی این ربات در ۱۴ آبان تست با نتیجه‌ای موفقیت‌آمیز انجام شد، درنتیجه این موفقیت برای قرارداد دوم درحال تهیه و تولید ۲۸ دستگاه دیگر هستیم.

ادامه از صفحه ۴

۵

فرهنگ‌نخبگان

دانشگاه

شنبه ۲۳ دی ۱۴۰۲

شماره ۴۰۵۶

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

قاب ماندگار افتتاحیه جام ملت های آسیا

شماره مسلسل ۴۷۹۴
شبه ۲۳ دی ۱۴۰۲
۱ رجب ۱۴۴۵
۱۳ ژانویه ۲۰۲۴
شماره ۴۰۵۶

فرهنگستان ورزشی

| Sat | 13 Jan 2024 | vol.15 |
No. 4056 | 16 Pages

سرخابی ها احتمالاً برای باز شدن پنجره و کسب مجوز حرفه ای مشکل بزرگی ندارند

پرونده ساناکلارا؛ ابهام پنجره استقلال

جام ملت های ۲۰۲۳ آغاز شد، تیم ایران با توجه به نفراش می تواند فینالیست مسابقات باشد

ما امیدواریم

فدراسیون قانون سقف بودجه را با کمک مدیران اصلاح می کند

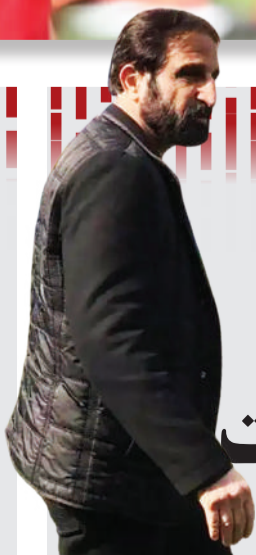
باشگاه ها سپر بلای فدراسیون فوتبال

آخرین اخبار از نقل و انتقالات پرسپولیس

با پنجره بسته و حساب خالی به دنبال ستاره ها

توافق اولیه اهوازی ها با پهلوان و آل کثیر
سر مربی فولاد
موافق نیست؟

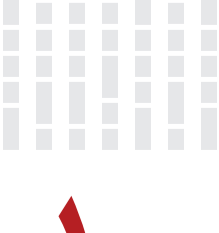
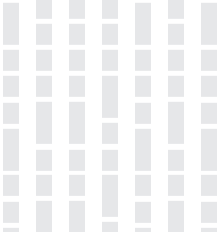
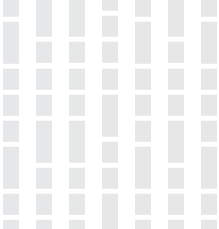
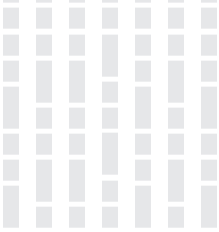
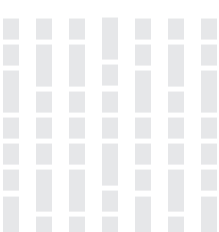
محمد نوری: نگران محمد بنا هستیم!
چرا دیگر نگران بیت المال نمی شود؟
دشمن استقلال
در بیرون زمین است

آپوئل سلمانی رانمی خواهد
سایپنتو تمایلی
به جذب دومین
استقلالی ندارد

ورزش

<div> <div>شنبه ۲۳ دی ۱۴۰۲</div> <div>شماره ۴۰۵۶</div> <div> </div> </div>
<p>WWW.FDN.IR</p>
<p>FARHIKHTEGANDAILY</p>

محمد نوری درگفت‌وگو با «فرهیختگان»: فقط درباره استقلال نگران ناعدالتی‌ها و بیت‌المال می‌شوند

■ وزیرو وکیل برای بازگشت مربی کروات بسیج شده‌اند

■ نگران محمد بنا هستیم! چرا دیگر نگران بیت‌المال نمی‌شود؟

در حالی به جذب بازیکنان جدید اشاره کردید که به جز جذب سیلوا هنوز اقدامی صورت نگرفته است.

به هر حال از این بابت هواداران بحق نگران هستند و خود ما هم نگران هستیم که خدای ناکرده زمان را از بابت این قضیه از دست ندهیم. به امید خدا برای نیم فصل دوم سه چهار بازیکن به ترکیب تیم اضافه شوند تا استقلال بتواند روند خوشی را در نیم فصل دوم هم ادامه بدهد تا برای این تیم شرایط بهتر شود.

به عنوان پیشکوست استقلال و یک چهره فنی، نقاط ضعف این تیم در ترکیش که نیاز به بازسازی و تقویت دارد در کدام نقاط می‌بینید؟

با احترامی که برای همه بازیکنان تیم قائل هستم با توجه به زحمتی که آنها در نیم فصل اول کشیدند و تعصبی به خوج دادند به نظرم در هر سه خط نیازمند بازیکن جدید هستیم. در این بین فعلا بازیکنی مانند سیلوا در حالی جذب شده که این بازیکن از تجربه خوبی برخوردار بوده و در سال قهرمانی نیز تیم را همراهی کرده است. در کنار این بازیکن ما در پست مدافع کناری هم به بازیکن نیاز داریم. در ریک خط گلوتر استقلال صدرصد به یک بازی ساز نیاز است چون همچنان از بابت این ناحیه رنج می‌بریم. در نیم فصل اول هم اگر به گل می‌رسیدیم بعضا به خاطر خلاقیت بازیکنان بود. همچنین به یک مهاجم تمام‌کننده هم نیاز فوری داریم. البته بلانکو بازیکن پدی نیست و بقیه ارکان هجومی تیم مانند رضائی نیز همه زحمتکش هستند اما استقلال برای کسب عنوان قهرمانی به مهاجمی مانند محبی یا قایدی نیاز دارد که بتوانند به راحتی نفرات پیش روی خود را برداشته و سرعتی باشند و بتوانند مدافعان حریف را اذیت کنند. این دسته از بازیکنان را در سالیان قبل هم داشتیم و به خوبی به یاد داریم که چطور بالای جان مدافعان حریف بودند. بنابراین فکر می‌کنم اگر هدف استقلال در نیم فصل دوم قهرمانی رقابت‌ها به شمار می‌رود و اگر بخواهیم برای این عنوان بجنگیم شک ندارم به چهار

محمد نوری درگفت‌وگو با «فرهیختگان»: فقط درباره استقلال نگران ناعدالتی‌ها و بیت‌المال می‌شوند

در زمین مشکلی نداریم، دشمن استقلال در بیرون زمین است

■ وزیرو وکیل برای بازگشت مربی کروات بسیج شده‌اند

■ نگران محمد بنا هستیم! چرا دیگر نگران بیت‌المال نمی‌شود؟

صدرصد. در هر صورت استقلال به جز مستطیل سبز که قاعدتا باید نتیجه در آن مشخص شده و باید بدویم و زحمت بکشیم و حریف را ببریم در بیرون از زمین هم با خیلی از دشمنان دارد دست و پنجه نرم می‌کنید. ما هم در مستطیل سبز و هم در بیرون از آن داریم با رقبا مبارزه می‌کنیم. یعنی همه عوامل جمع می‌شوند تا این تیم نتیجه نگیرد. به تاژگی قنبرزاده اعلام کرده سقف قرارداد استقلال باید کاهش پیدا کند، بنابراین پرواض است که مدام می‌خواهند این تیم را به حاشیه برده و تمرکز و آرامش را به هم بزنند. این در حالی است که ما در زمین مشکلی نداریم و به خاطر دشمنانی که وجود دارند مشکل اصلی ما برای موفقیت در بیرون از زمین است. ان شاء الله با قهرمانی استقلال، تیر این افراد هم به سنگ بخورد. بنابراین کار برای ما بسیار سخت است.

درباره بازگشت احتمالی برانکو به پرسپولیس چه صحبت و ارزیابی‌ای دارید؟
اولا که برای تیمی که قهرمانی می‌خواهد فرقی نمی‌کند چه کسی سرمربی تیم رقیبش بشود. در وهله بعدی وقتی می‌گوییم تیم خاص اینجا این امر مصداق پیدا می‌کند. چطور می‌شود تیمی که به تاژگی از تسویه حساب مالیاتی برانکو خبر می‌دهد در گذشته مجوز حرفه‌ای دریافت کرده؟ مگر برای کسب مجوز حرفه‌ای نباید بدهی‌های مالیاتی را تسویه می‌کردند؟ در هر صورت به نظر می‌رسد همه چیز برای این کار برنامه‌ریزی شده است. امروز در حالی صحبت از بازگشت برانکو مطرح شده که از وزیر تا دولتی‌ها همه بسیج شده‌اند تا کار این مربی را درست کرده و این مربی برگردد تا دوباره تیم محبوب‌شان به آرامش برسند. درخصوص مباحث مالیاتی حتی قانون را هم دور می‌زنند. اینها همه جوهره همیشه پشت تیم خاص بوده و هستند. در این فصل هم همه جوهره به پرسپولیس دور دارند و خود این تیم از لحاظ فنی ضعیفی بود که نتوانست نتیجه‌لازم را بگیرد. الا این همه همه جوهره در حال

فدراسیون قانون سقف بودجه را با کمک مدیران اصلاح می‌کند

باشگاه‌ها سپر بلای فدراسیون فوتبال

■ سقف در نیم فصل اول پر شد

اخیرا داستان‌های زیادی درخصوص پرداخت بدهی مالیاتی برانکو ایرانکوبوج از سوی باشگاه پرسپولیس حاشیه‌ساز شده است. برخی بر این باورند که اگر باشگاه پرسپولیس چنین مبلغی را پرداخت کرده، فارغ از اینکه این پول را از کجا تهیه کرده است از سقف بودجه تخطی کرده و باید شامل جریمه‌ای باشاغف شود. واقعیت این است که باشگاه‌های لیگ برتر در همان نیم فصل اول نیز از سقف بودجه تخطی کرده‌اند یا به زحمت توانسته‌اند سقف را رعایت کنند. درنتیجه در نیم فصل دوم با مشکلات و چالش‌های زیادی روبه‌رو شده‌اند. هرچند با بازگرداندن جریمه کسر امتیازات کسب‌شده، باشگاه‌ها امیدوارند بتوانند سقف بودجه را دور بزنند و با پرداخت مبلغی بازیکنان مورد نظر خود را جذب کنند اما آیا واقعا فدراسیون فوتبال به ادامه این روند تمایل دارد؟ واقعیت این است که باشگاه‌ها نمی‌توانند با شرایطی که برایشان فراهم شده بیش از مبلغ خاص هزینه کنند و این نه تنها بر کیفیت کار اثر می‌گذارد، بلکه رقابت را سخت می‌کند. این که فوتبال ما فقط به بهانه همسان‌سازی تیم‌ها چنین قانونی وضع کند، نه تنها باشگاه‌ها را به جان هم انداخته، بلکه فرصت رقابت در آسیا و مقابله با تیم‌های تا ندان مسلح را از نمایندگان ایران گرفته، از طرفی این قانون آن‌طور که متولیانش می‌گویند نیازمند ششگی است، یعنی هر باشگاهی که تخلف کرده، درصورتی مورد مواخذه قرار می‌گیرد که باشگاهی دیگر از آن شکایت کرده باشد. چنین تبصره‌ای در این قانون قبل از هرچیز به اختلاف بین باشگاه‌ها دامن می‌زند و روح ورزش را آلوده می‌کند.

■ همه پرس‌ی کارگروه نظارت از مدیران لیگ

از فدراسیون فوتبال خبر آمد که اخیرا کارگروه ناظر بر قراردادها به کمک دیگر اعضای فدراسیون فوتبال به دنبال تغییر و اصلاحاتی روی قانون سقف بودجه هستند. آنها اخیرا طی نامه‌هایی جداگانه به مدیران عامل باشگاه‌های فوتبال نقطه نظرات آنها را درخصوص اصلاح قانون جویا شده‌اند و در تلاشند با تغییراتی قانون سقف بودجه را تغییر دهند

سپورت این تیم هستند تا با قدرت به رقابت‌ها بازگشته و یک جوهرایی این تیم را قهرمان کنند. برای همین است که به تیم خاص معروف شده‌اند چون دست‌اندرکاران مملکت به این تیم علاقه دارند و مسئولیت خود را برای کسب عنوان دخیل می‌کنند.

رقم‌های عجیبی هم برای بازگشت برانکو مطرح شده، هرچند هنوز رسماً کسی آن را تأیید نکرده است.

اگر این ارقام صحت داشته باشد، وقتی زرمزه‌های بازگشت استراماچونی مطرح شده بود، دوستانی که نگران پول بیت‌المال بودند، امروز کجا هستند؟ برای استراکه نصف این پول هم مطرح نبود. بنا در این مورد گفته بود بزرگ‌ترین نگرانی این روزهای ما شده حل مسائل مربوط به دستمزد و مدت قرارداد استراماچونی؛ امروز اصلا ایشان فوتبال را رصد می‌کنند یا فقط نگران دستمزد استراماچونی بودند که از جیب بیت‌المال پرداخت نشود؟ امروز دستمزد برانکو از کجا پرداخت می‌شود؟ نکند آنها خصوصی شده‌اند و ما خبر نداریم! شاید هم جیب هوادار متمول در میان است. اگر هم اینطور باشد پس قانون سقف بودجه چه می‌شود؟ فقط بابت استقلال است که همه نگران ناعدالتی‌ها می‌شوند و مالک جیب بیت‌المال می‌افتند. به هر حال اینها می‌خواهند استقلال نتیجه نگیرد. اما برای حریف از صندوق‌های مختلف پول تریق می‌شود و پای متمولان هم در میان است. به جرات می‌گویم منابع مالی بازگشت برانکو هم تامین می‌شود. در هر صورت این تبعیض بین دو تیم امروز بیشتر هم شده و این امر دارد هواداران را اذیت می‌کند. ما حتی به صداوسیما هم می‌رویم از هر ۱۰ نفر، ۹ نفر پرسپولیسی هستند و انگار گزینش آنجا هم با این امر در ارتباط است. این یعنی این تیم همه جوهره سپورت می‌شود. برای برانکو هم جای نگرانی نیست و از پشت صحنه کارهایش را انجام می‌دهند و به هر قیمتی او را برمی‌گردانند.

آسیب نبینند. ضمن اینکه ساختار در فوتبال‌های دیگر کشورها متفاوت از فوتبال ایران است و درآمدزایی و اجازه مانور مالی بیشتری را به این باشگاه‌ها می‌دهند و اگر سقفی درنظر گرفته شود برای جلوگیری از پولشویی و شرط‌بندی در فوتبال صورت می‌گیرد. به این ترتیب در فوتبالی که هزینه باشگاه‌ها از طریق منابع اغلب دولتی تامین می‌شوند، نظارت مالی باید از سوی ارگان‌های تحت پوشش انجام گیرد و بیلان مالی باشگاه‌ها از طرف شرکت مالک مورد ارزیابی قرار بگیرد.

آنچه مسلم است با مواردی نظیر قانون سقف بودجه در فوتبالی که هنوز مالکیت مشترک وجود دارد، دولت سرمایه عظیم باشگاه‌ها را تامین می‌کند، حق پخش تلویزیونی پرداخت نمی‌شود، تبلیغات در انحصار سازمان لیگ و فدراسیون است و سازمان لیگ زیرمجموعه فدراسیون فوتبال به حساب می‌آید، نمی‌توانیم امیدوار باشیم که سقف بودجه کارایی لازم را داشته باشد.

جالب اینکه فدراسیون فوتبال بدون درنظر گرفتن چنین مسائل بدهیی‌ای اقدام به تشکیل کارگروه و وضع قوانین کرد؛ چراکه اغلب قوانین باید براساس نیاز و شرایط موجود وضع شود. درحالی‌که همین حالا همین قانون به هیچ یک از حقوق باشگاه‌ها و بازیکن توجه نکرده و صرفا با اعلام چند عدد نه‌تنها باشگاه‌ها را به جان هم انداخته، بلکه آنها را برای تامین نیازشان مجبور به دور زدن قانون به روش‌های مختلف کرده است. حالاً نیز آنها در اقدامی جدید اهالی فوتبال را به مشورت دعوت کرده‌اند. می‌خواهند قانون وضع شده و شکست خورده خود را با کمک اهالی فوتبال اصلاح کنند. درحالی‌که همین مدیران چندی قبل نیز در نشستی با فدراسیون فوتبال که در همین خصوص برگزار شد، هیچ واکنشی نشان ندادند و عملا با امضای اوراق موجود در جلسه خود را زیر دین قانون سقف بودجه قرار دادند. عملا در اجرا مشخص شد که هیچ یک از مدیران ما با توجه به رشد تورم در ایران توان اجرایی کردن این قانون را نداشته و عملا این پیش نهاد شکست خورده به نظر می‌رسد. حتی اگر فدراسیون فوتبال به اصلاح آن اصرار داشته باشد باز هم قانونی که ساختار و اصول اولیه فوتبال در آن وجود ندارد، نمی‌تواند کمکی به اصلاح فرآردا‌ها کند.

اولیه فوتبال در آن وجود ندارد، نمی‌تواند کمکی به اصلاح فرآردا‌ها کند.

فهرست جدید فسیل شدگان

مصطفی قاسمیان خبرنگار

مدتی است که به شکلی عجیب، عرصه هنرهای تصویری کشور، محل

نمایش محصولاتی شده که مدت‌ها از زمان تولید آنها گذشته است. اینگونه آثار که هم در سینما، هم در تلویزیون و هم در نمایش خانگی نمونه‌هایش دیده می‌شود، البته در مواردی با توفیق همراه بوده، اما غالباً با شکست مواجه شده که علت بخشی از شکست‌ها، به همین فاصله

ضمن مرور این آثار و دلایل احتمالی یا قطعی نمایش دیرهنگام آنها، این مشکل را واکاوی کرده و بررسی می‌کنیم که آیا فاصله زمانی طولانی تولید تا نمایش در فیلم‌ها و سریال‌های کشورهای صاحب صنعت فیلم و سریال هم وجود دارد یا نه.

ماجرای پوستره‌های سفید

مضاف بر آنچه گفته شد گاهی در شرایط التهاب کشور بعضی بازیگرها که کلی اثر نمایش داده نشده دارند، دچار مشکل ممنوع از کاری یا ممنوع‌التصویری می‌شوند که این خود اصطلاحاً قوزبلای قوزی برای فیلم/سریال آنهاست و دست‌وپای سازنده محصول را پیش از گذشت، در ارتباط با مخاطب عام می‌بندد. همین حالا حمید فرخ‌نژاد حدود یک سال بعد از مهاجرت، دو فیلم و دو سریال در حال نمایش روی پرده سینمایا در قاب پلتفرم‌ها دارد. اگرچه با تصمیم خردمندانه مسئولان وزارت فرهنگ و ستاره، مجوز نمایش آثار این هنرپیشه داده شده تا حداقل سازندگان ضرر نکنند، اما خودش به علت توهین‌هایی که به اعتقادات مردم و ارکان نظام سیاسی کشور انجام داده، ممنوع‌التصویر است و امکان حضورش در تبلیغات وجود ندارد. این در حالی است که فرخ‌نژاد در اغلب این آثار، ایفای نقش اصلی را برعهده دارد. نمونه‌های دیگری مثل حذف تصویر باران کوثری از پوستر «گیج‌گاه» و به وجود آمدن ماجرای پوستر و تبلیغات فیلم «عامه‌پسند» به علت ممنوع‌التصویری فاطمه معتمد آریا و باران کوثری، نظام تبلیغات سینمای ایران را بیشتر تحت تأثیر قرار می‌دهد. معنای این اتفاقات برای اقتصاد فیلم

و سریال ایران، آن است که سازنده‌ها اگرچه برای استفاده از این ستاره‌ها کلی هزینه صرف کرده‌اند و به خاطر حضور این افراد، محصول‌شان گران‌تر تمام شده اما حالا نمی‌توانند برداشت درستی از این سرمایه‌گذاری داشته باشند و ضرر می‌کنند. در صورتی‌که این محصولات به فاصله کمی بعد از پایان تولید به نمایش درمی‌آیند، چنین مسائلی برایشان رخ نمی‌داد. می‌توان حدس زد که سریال «رعد و برق» اگر بلافاصله بعد از تولید هم پخش می‌شد، با نریشن‌های طولانی و حرف‌های بعضاً شاذ بهروز افخمی، مخالفت‌هایی را برمی‌انگیخت، «سامو بندری» با کیفیت پایین هرگاه پخش می‌شد، مورد توجه قرار نمی‌گرفت و «مصلحت» شاید حتی بدون توقیف چند ساله هم نمی‌توانست پرفروش شود، اما تردیدی نیست که هرکدام از این آثار، اگر به فاصله کمتری نسبت به تولید و انتشار اخبار آن، به پخش می‌رسیدند، می‌توانستند توجهات بیشتری را نسبت به آنچه اکنون اتفاق افتاد، جلب کنند. در بخش بعدی این گزارش مروری بر آثاری داریم که امسال در سینما، تلویزیون و نمایش خانگی به نمایش درآمدند اما چندین سال قبل تولید شده‌اند.

نقش جشنواره‌ها در پریموت فیلم‌ها

آنچه گفته شد البته فقط مربوط به جریان کاملاً تجاری سینما نیست و حتی در جریان نیمه تجاری و نیمه جشنواره‌ای سینما هم برنامه‌ریزی دقیقی برای نمایش تجاری آثار وجود دارد. احتمالاً شنیده‌اید که در رقابتی که از قدیم ایلام میان دو جشنواره بزرگ فیلم ونیز و کن وجود داشت، در سال‌های اخیر، ونیز به تدریج دست بالاتر را پیدا کرده و فیلم‌های بهتری را نمایش می‌دهد. علت اصلی این اتفاق، به روشنی نزدیکی بیشتر زمان برگزاری جشنواره ونیز نسبت به فصل جوایز سینمای آمریکا است که باعث شده فیلم‌های آمریکایی که از حضور ستاره و بالتبع توجهات عمومی و حامیان مالی بیشتری برخوردارند، تمایل افزون‌تری به حضور در این جشنواره نشان دهند. چراکه ونیز در شهر یورما برگزار می‌شود و کن در خردادماه. استودیوهای بزرگ هالیوود، فیلم‌هایی را که برای فصل جوایز خصوصاً اسکار در نظر دارند، در فاصله شهریور تا آذرماه به نمایش درمی‌آورند و اگر فیلم را به کن بفرستند، باید دو بار برای آن کمپین تبلیغاتی اجرا کنند؛ یک بار در جریان رونمایی در جشنواره و یک بار در جریان اکران عمومی در پاییز. به این ترتیب هزینه کمپین تبلیغاتی بسیار بیشتر می‌شود و استودیوها طبیعتاً از این اتفاق گریزانند. در مقابل فیلم‌های آمریکایی رونمایی شده در جشنواره ونیز، به فاصله

کمی از این رویداد به چرخه اکران عمومی و بعد هم کمپین‌های تبلیغاتی فصل جوایز وارد می‌شوند و از این طریق، استودیوها در هزینه‌های سنگین تبلیغاتی صرفه‌جویی می‌کنند. بر همین اساس است که جشنواره فیلم تورنتو نیز که در نیمه شهریورماه برگزار می‌شود، همواره حیط‌خلوت فیلم‌های اسکاری سینمای آمریکا بوده است. در مقابل ونیز و تورنتو، جشنواره فیلم کن این تهدید را از طریق نمایش بلاک‌باست‌های هالیوودی به فرصت تبدیل کرده است؛ نمونه‌های این رویکرد را می‌توان در رونمایی از فیلم «ایندیانا جونز و گردونه سرنوشت»، انیمیشن «المنتال» و سریال «بت» در کن ۲۰۲۳ و رونمایی از فیلم‌های «تاب‌گان» ماوریک و «الویس» در کن ۲۰۲۲ دانست. اینگونه آثار نوجوان‌پسند هالیوودی که معمولاً تابستان‌ها به نمایش درمی‌آیند، در ابتدای تابستان از فرصت تبلیغاتی نمایش در بخش خارج از مسابقه جشنواره فیلم کن استفاده می‌کنند و بلافاصله بعد از این رویداد، در سینماهای سراسر جهان به اکران می‌رسند. به این ترتیب هم جشنواره کن از سروصدای ستاره‌ها و فیلم‌های محبوب عامه استفاده می‌کند و هم این فیلم‌ها ضمن بهره‌مندی از پرستیژ جشنواره فیلم کن، کمپین تبلیغاتی خود را با شوک یک رویداد سینمایی بین‌المللی آغاز می‌کنند.

«سرزمین مادری»/۱۰ سال

بهترین سریال این روزهای تلویزیون، محصول یک دهه قبل است. زمانی که هنوز عزت‌الله ضرعغامی پنج سال اول ریاست خود بر سازمان صداوسیما را می‌گذراند و علی‌اصغر پورمحمدی سکان مدیریت شبکه ۳ سیما را برعهده داشت، «سرزمین کهن» در گروه فیلم و سریال این شبکه تولید شد و سال ۹۲ به پخش هم رسید، اما همان‌طور که می‌دانید سوءبرداشتی که از چند دیالوگ سریال و نام خانوادگی بعضی شخصیت‌های اثر به وجود آمد، باعث ایجاد اعتراض‌های قومیتی شد و این اثر بالاجبار از جدول پخش کنار رفت. سریال بعدها با چندین مرتبه اصلاحات و حتی تصویربرداری مجدد، به «سرزمین مادری» تغییر نام داد و بالاخره بعد از چند دورخیزی، از مهرماه ۱۴۰۲ به آنتن رسید. این بار پخش سریال تا قسمت ۲۰ جلو رفته و دیگر بعید است اتفاقی برای آن بیفتد. گذر زمان از علی‌شادمان بازیگری شناخته‌شده

ساخت و هنرپیشه‌هایی مانند امیر آقایی، شهاب حسینی و جواد عزتی را از دسترس سیما دور کرد. هیچ‌کدام از آنها هم هیچ واکنشی به پخش سریال در صفحات شخصی‌شان ندارند و هیچ تبلیغی برای آن نمی‌کنند.

نویسندگان زن در صدر پرفروش‌های آمریکا

نویسندگان زن در سال ۲۰۲۳ در صدر فهرست پرفروش‌های آمریکا قرار گرفته‌اند. کالین هوور که برنده سال ۲۰۲۲ بود نیز در سال ۲۰۲۳ کارنامه قابل‌توجهی داشته و با دو کتاب «با ما پایان می‌یابد» با فروش نزدیک به ۱.۳ میلیون نسخه در جایگاه نخست ایستاده است. کتاب «با ما شروع می‌شود» این نویسنده نیز با فروش ۱.۲۵ میلیون نسخه جایگاه دوم فروش را از آن خود کرد. سومین رمان هوور با عنوان «حقیقت» در همین فهرست جای گرفت و با بیش از ۹۳۵ هزار نسخه فروش در جایگاه نهم قرار گرفت. این سه کتاب در مجموع حدود ۳.۴ میلیون نسخه فروش کردند. این نویسنده کتاب چهارمی هم در فهرست پرفروش‌ترین‌های سال داشت که با عنوان «عشق زشت» با فروش ۶۶۸ هزار نسخه جایگاه ۱۰ فهرست را تصرف کرد.

دو رمان غافلگیرکننده بزرگ سال «بال چهارم» و «شعله آهنین» اثر ربکا یاروس بودند که به ترتیب با فروش بیش از ۱.۲ میلیون و یک میلیون نسخه فروختند و جایگاه چهارم و هفتم پرفروش‌ها را گرفتند. سومین نویسنده زنی که سال ۲۰۲۳ کتابی پرفروش در فهرست پرفروش‌ترین‌ها داشت، بانی گارموس بود، که کتاب «درس‌های شیمی» وی به‌مدد سریالی به همین نام در سال ۲۰۲۲، بیش از یک میلیون نسخه فروش کرد و در جایگاه هشتم قرار گرفت.

به‌طور کلی ۱۷ کتاب از ۲۵ کتاب پرفروش چاپی در سال ۲۰۲۳ رانویسندگان زن خلق کرده‌اند. در میان کتاب‌های پرفروش دو کتاب خاطرات فروش بسیار خوبی داشتند که «بدکی» نوشته شاهزاده هری با فروش بیش از ۱.۲ میلیون نسخه جایگاه سوم فهرست پرفروش‌های ۲۰۲۳ را از آن خود کرد.

طولانی تولید تا نمایش برمی‌گردد. اگرچه بنا به اقتضانات هر مدیوم، تاخیر محدود در نمایش محصولات تصویری، طبیعی و پذیرفتنی است، اما آنچه امروز شاهد آن هستیم، فراتر از تاخیری محدود است که باعث ایجاد مشکلات جدی در صنعت تصویر شده است. در پرونده امروز

در فرانسه هم صف اکران هست؟

چندی پیش در همین صفحه، گزارشی درباره صف طولانی اکران سینما به انتشار رسید و فهرستی بلندبالا شامل ۲۴۶ فیلم آماده‌نمایش که با استفاده از اطلاعات رسانه‌ای شده، تهیه شده بود، رونمایی شد. از آن زمان چند فیلم از آن فهرست اکران شده، ولی جریان تولید هم بی‌کارنشسته و کلی فیلم جدید ساخته. بنابراین اگر نسخه به‌روزشده این فهرست طولانی تر نشده باشد، به شکلی جدی، کوتاه‌تر هم نشده. بد نیست بدانید آنچه ما در کشورمان به عنوان «صف اکران» می‌شناسیم، در اغلب کشورهای توسعه‌یافته و دارای صنعت سینما، به این شکل وجود ندارد. شرکت‌های بزرگ فیلمسازی که سالانه چند فیلم یا چند دهه فیلم تولید می‌کنند یا پخش‌کنندگان عمده که این

برنامه‌ریزی اکران از ۳ سال قبل

بر همین اساس، در کشورهای دارای صنعت سینما و تلویزیون، فاصله کمی میان تولید و نمایش هر اثر وجود دارد. اساساً زمانبندی تولید به شکلی انجام می‌شود که با کمترین فاصله از آن، نمایش انجام شود و اصطلاحاً کمترین خواب سرمایه، وجود داشته باشد. به خلاف ما که به ندرت برای تولید و پخش برنامه‌ریزی داریم، در کشورهای صاحب صنعت پرونق سینما، از همان زمان کلید خوردن، تاریخ اکران اثر را مشخص می‌کنند. در صنعتی‌ترین نمونه‌ها مثل سینمای جریان اصلی آمریکا که همه چیز آن بر مدار پول می‌گردد، پیش از آن که فیلم کلید بخورد، برنامه اکران آن مشخص شده است. مثلاً رویداد مشهوری در صنعت سرگرمی آمریکا وجود دارد به نام «کامیک-کان» که تابستان همه‌ساله در شهر سن دیه‌گو ایالت کالیفرنیا برگزار می‌شود. در این رویداد، محلی برای

تلاش ناقص سینمای ایران

سنت یادشده در جشنواره‌های شاخص جهانی به شکلی بسیار محدود در ایران هم اجرا می‌شود که البته هر سال حداکثر دو یا سه فیلم می‌توانند از آن بهره‌مند شوند. روال ماجرا به این صورت است که همه‌ساله درخواست سازندگان بعضی از محصولات مورد توجه تماشاگران در جشنواره فیلم فجر، مورد قبول سازمان سینمایی قرار می‌گیرد تا در اکران نوروزی که زمان طلایی اکران سالانه سینمای ایران است، نمایش داده شوند. البته در سال‌های قبل که جایزه سیمغ بهترین فیلم از نگاه تماشاگران وجود داشت، برنده این جایزه یک بلیت زروزشده در اکران نوروزی داشت که برآیند نظرات مخاطبان جشنواره را نشان می‌داد، ولی حالا با حذف این سیمغ دیگر انتخاب فیلم‌ها تنها به سلیقه مدیران سینمایی و البته پخش‌کنندگان عمده و پرنفوذ سینمای ایران بستگی دارد؛ اگرچه در این میان اتمسفر رسانه‌ای ایجاد شده بر سر فیلم‌های مورد توجه نیز مهم است. با این حال عمده فیلم‌های اکران سینمای ایران، چه در نوروز و چه غیر آن، حداقل یکی دو

عامه‌پسند/۳،۵ سال

جدیدترین فیلم سهیل بیرقی که دو اثر قبلی‌اش با عنوان «من» و «عرق سرد» مورد استقبال نسبی تماشاگران قرار گرفته بود، با نقش آفرینی فاطمه معتمد آریا، هوتن شکیبا و باران کوثری سه ستاره سینما ساخته شد، اما بعد از رونمایی در سی‌وهشتمین جشنواره ملی فیلم فجر در سال ۹۸ که با استقبال خاصی هم همراه نبود، به دلایلی نامشخص به اکران درنیامد. در این فاصله، خبری درباره توقیف این فیلم منتشر نشد تا این‌گمانه که «عامه‌پسند» به علت کیفیتش در صف اکران مانده، تقویت شود. این اثر اثر نیمه‌آبان‌ماه اکران شد.

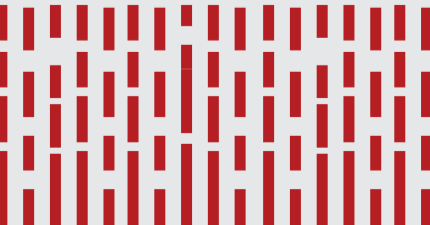
آثار را به نمایش درمی‌آورند، برنامه منظم نمایشی دارند که از ماه‌ها قبل بنا به اقتضانات رسانه‌ای و ظرفیت‌های صنعتی و هنری هر اثر تنظیم شده و اگرچه‌گاه بنا به مسائل پیش‌بینی نشده مثل اعتصاب بازیگران ممکن است دستخوش تغییر شود، اما معمولاً هم‌انطور که در ابتدا تنظیم شده، به اجرا درمی‌آید. به ندرت پیش می‌آید که اینگونه شرکت‌ها، فیلمی را یک یا دو سال در گنج‌خانه نگه داشته و به نمایش درنیاورند. علت این امر هم مشخص است؛ فیلم/سریال در عین اینکه یک پدیده هنری و یک رسانه است، یک محصول صنعتی نیز شمرده می‌شود که پای آن سرمایه صرف شده و باید پس از نمایش، سود حاصل از این سرمایه‌گذاری، برداشت شود.

ارائه برنامه‌های شرکت‌های فیلمسازی وجود دارد که با تیزرها، عکس‌ها و اخبار، محصولات سینمایی و تلویزیونی معرفی شده و برای آن تبلیغات انجام می‌شود. البته کامیک-کان ۲۰۲۳ به علت اعتصاب بازیگران با بحران غیبت استودیوهای فیلمسازی مواجه شد و بیشتر به صنعت بازی پرداخت، اما در کامیک-کان ۲۰۲۲، استودیو مارول وابسته به شرکت بزرگ دیزنی، در پنتلی مفصل، برنامه اکران فیلم‌های دنیای سینمایی مارول را که ابرقهرمان‌های مجموعه «انتقام‌جویان» را شامل می‌شود، اعلام کرد. در این پتل، برنامه نمایش هفت فیلم و شش سریال تا پاییز ۲۰۲۵ (سه سال بعد از زمان معرفی) به صورت دقیق مشخص شد؛ یعنی در حالی که ماه‌ها تا آغاز فیلمبرداری بعضی از فیلم‌های انتهای این فهرست زمان وجود داشت، زمان اکران آنها فیکس شده بود!

سال را پشت خط اکران می‌مانند که اگرچه گویی به روالی طبیعی برای همه -اعم از سینماگر، مدیر سینمایی و حتی تماشاگر- تبدیل شده، اما بسیاری از سازندگان را مجبور می‌کند برای هر فیلم دو کمپین تبلیغاتی راه بیندازند؛ یکی در ایام جشنواره و یکی در ایام اکران. همان‌طور که احتمالاً از بین سطور بخش‌های قبلی این گزارش مشخص است، وضعیت یادشده به شکلی بدتر برای سریال‌های ما هم وجود دارد. در روالی که شاید برای تمام کشورهای صاحب صنعت سریال، قفل باشد، بسیاری از سریال‌های ایرانی -چه در تلویزیون و چه در نمایش خانگی- در سکوت خبری به تولید می‌رسند و نه تنها تاریخ پخش ندارند، بلکه کمپین تبلیغاتی آنها از روز پخش قسمت اول آغاز می‌شود! در این میان شرایط برای آثاری که چند سال از تولیدشان گذشته، بغرنج‌تر است چون مخاطب آنچه را که پیش‌تر درباره این آثار شنیده، به کلی فراموش کرده و طبیعی است که به قدر مناسب از این محصولات استقبال نکند.

اتمی نوشته جیمز کلیریو که ۱.۱۶ میلیون نسخه فروخت و در جایگاه پنجم فهرست پرفروش‌ها ایستاد. در سال ۲۰۲۳ تنها هشت عنوان کتاب فروشی بیش از یک میلیون نسخه را در امریکا تجربه کردند و ۲۵ عنوان کتاب‌های فهرست پرفروش‌ترین‌ها در مجموع بیش از ۲۱ میلیون نسخه فروختند.

«هفت»/ ۲٫۵ سال

هفت از حضور چهره‌های برتعدادی چون رضا کیانیان، مهدی هاشمی، نیکی کریمی، علی مصفا، امیر جعفری، هانیه توسلی، پانته‌آبه‌رام، بابک حمیدیان، نازنین بیاتی، میتاasadانی، فرزاد حسنی و مه‌لقاباقری بهره‌می‌برد.

یکی از سریال‌های جدیدی خانگی که هنوز به نیمه نرسیده اما تماشاگر خوبی جذب کرده، «هفت» ساخته کیارش اسدی‌زاده است. این سریال پرستاره که از پلنفرم تماشاخانه پخش می‌شود در ابتدای پخش سرمایه‌گذاری پلنفرم‌ها ساخته شد و در حالی که تصویربرداری آن در بهار ۱۴۰۰ به پایان رسیده بود، برای حدود دو سال و نیم پخش نشد و حتی گفته می‌شد با هیچ‌کدام از پلنفرم‌ها برای نمایش آن قراردادی منعقد نشده است. هفت بالاخره از اواخر آبان‌امسال در تماشاخانه‌نمایش داده شد و البته توضیحی هم درباره علت منتشر نشدن آن در این مدت نسبتاً طولانی داده نشده، اما باتوجه به خشونت نسبتاً بالای سریال که حتی در پوستر آن نیز هویدا است و اظهار نظر کارگردان سریال درباره دریافت مجوز بدون سنسور قابل توجه، می‌توان حدس زد دلیل این توقف موضوع خشونت بوده باشد. مجموعه

پدرگوار دیولا/ ۱ سال

داد بی علاقه‌گی پلنفرم‌ها برای پخش آن چندانی بی دلیل نبوده است. از این مجموعه تاکنون یک فصل ۱۰۹ قسمتی منتشر شده و فصل دوم آن با انتشار قسمت هشتم، به انتها نزدیک شده است.

اولین سریال‌نمایش خانگی سعید نعمت‌الله محصول سال ۱۴۰۰ است. اما در حالی که خارج از پلنفرم هاتولید شده بود، بین پلنفرم‌ها مشتری نداشت، حتی شانتاژ خوبی با کمک بعضی فعالان رسانه‌ای هم به‌دش نرسید و با وجودی که از حضور ستاره‌های برتعدادی مانند حمید فرخ‌نژاد، امیرمهدی زوله، هنگامه قاضیانی، مهدی سلطانی و آرش عدل‌پرور بهره می‌برد، اما برای حدود یک سال روی دست سازندگان ماند. تا اینکه پلنفرم تماشاخانه پا به میدان گذاشت و این اثر را برای پخش رایگان خریداری کرد. «پدر گوار دیولا» در نهایت در تابستان ۱۴۰۲ و در زمانی منتشر شد که دیگر تب تبلیغاتی آنکه به خاطر حضور چند بازیگر محبوب همراه با یک خواننده دارای قطعه‌های ماهگیت ایجاد شده بود، خوبیده بود. ساخته جدید نعمت‌الله البته از نظر کیفی نیز اثر دنداندگیری از آب در نیامده و نشان

عروسی مردم/ ۳٫۵ سال

فیلم «عروسی مردم» به کارگردانی مجید توکلی که اثری در ژانر کم‌دیام است و لحظاتی شیرین و حتی خنده‌داری دارد، از جمله دیگر فیلم‌هایی است که از سال ۹۸ به این سو در صف اکران قرار داشت و فرصت آن را به دست نمی‌آورد. این در حالی است که علی سرتیپی تهیه‌کننده و پخش‌کننده این فیلم بود. او معمولاً برای نمایش آثارش مشکلی ندارد. عروسی مردم البته از نظر ممیزی هم مشکل خاصی نداشت، ولی سه‌سال و نیم منتظر اکران بود و حالا مدتی است بعد از اکران سینمایی، اکران آنلاین شده است.

فیلم «عروسی مردم» به کارگردانی مجید توکلی که اثری در ژانر کم‌دیام است و لحظاتی شیرین و حتی خنده‌داری دارد، از جمله دیگر فیلم‌هایی است که از سال ۹۸ به این سو در صف اکران قرار داشت و فرصت آن را به دست نمی‌آورد. این در حالی است که علی سرتیپی تهیه‌کننده و پخش‌کننده این فیلم بود. او معمولاً برای نمایش آثارش مشکلی ندارد. عروسی مردم البته از نظر ممیزی هم مشکل خاصی نداشت، ولی سه‌سال و نیم منتظر اکران بود و حالا مدتی است بعد از اکران سینمایی، اکران آنلاین شده است.

زنبور کارگر/ ۳٫۵ سال

فیلم سینمایی «زنبور کارگر» ساخته افشین صادقی در سال ۹۸ ساخته شد. اما بدون آنکه در جشنواره فیلم فجر نمایش داده شود، در اخذ پروانه نمایش به مشکل برخورد. این فیلم پرستاره که از حضور چهره‌هایی چون حمید فرخ‌نژاد، شبنم مقدمی، سعید آقاخانی، حسین مهری، مجید نوروزی، مارال فرجاد، علیرضا آرا و پگاه آهنگرانی بهره می‌برد، مضمونی ملنهب و مرتبط با سیاست دارد. به همین دلیل برای بیش از سه‌سال امکان نمایش نیافت و بعد از توقیفی نسبتاً طولانی، در نهایت اواخر شهریور ۱۴۰۲ به سینماها رسید.

فیلم سینمایی «زنبور کارگر» ساخته افشین صادقی در سال ۹۸ ساخته شد. اما بدون آنکه در جشنواره فیلم فجر نمایش داده شود، در اخذ پروانه نمایش به مشکل برخورد. این فیلم پرستاره که از حضور چهره‌هایی چون حمید فرخ‌نژاد، شبنم مقدمی، سعید آقاخانی، حسین مهری، مجید نوروزی، مارال فرجاد، علیرضا آرا و پگاه آهنگرانی بهره می‌برد، مضمونی ملنهب و مرتبط با سیاست دارد. به همین دلیل برای بیش از سه‌سال امکان نمایش نیافت و بعد از توقیفی نسبتاً طولانی، در نهایت اواخر شهریور ۱۴۰۲ به سینماها رسید.

داستان دست‌اندا/ ۳٫۵ سال

اینکه حتی کم‌دیام‌ها هم ممکن است برای بیش از سه‌سال و نیم منتظر اکران بمانند، امر کم‌نمایش‌گری است. «داستان دست‌اندا» ساخته کمال تبریزی که پیش از آن کم‌دیام‌های شاخصی مثل «مارمولک» و «لیلی با من است» را ساخته، پانز ۹۸ به تولید رسید. اما تا در جشنواره فجر شرکت کرد و بعد به کرونا خورد، دیگر امکان اکران نیافت تا نیمه تابستان ۱۴۰۲. این فیلم البته در همین نمایش هم با استقبال سرد از سوی تماشاگران مواجه شد و با فروش کمتر از یک میلیارد تومان در گیشه شکست سختی خورد.

اینکه حتی کم‌دیام‌ها هم ممکن است برای بیش از سه‌سال و نیم منتظر اکران بمانند، امر کم‌نمایش‌گری است. «داستان دست‌اندا» ساخته کمال تبریزی که پیش از آن کم‌دیام‌های شاخصی مثل «مارمولک» و «لیلی با من است» را ساخته، پانز ۹۸ به تولید رسید. اما تا در جشنواره فجر شرکت کرد و بعد به کرونا خورد، دیگر امکان اکران نیافت تا نیمه تابستان ۱۴۰۲. این فیلم البته در همین نمایش هم با استقبال سرد از سوی تماشاگران مواجه شد و با فروش کمتر از یک میلیارد تومان در گیشه شکست سختی خورد.

سه‌کام حبس/ ۳ سال

جالب و قابل تامل است که پرمخاطب‌ترین فیلم غیرکم‌دیام سال ۱۴۰۲ سینمای ایران که در رتبه ششم پرفروش‌ترین فیلم‌های سال قرار دارد، برای بیش از سه‌سال پشت صفا اکران ماند. سه‌کام حبس، ساخته سامان سالورپس از رونمایی در سی‌هشتمین جشنواره فیلم فجر در بهمن ۹۸ ناگهان با شیوع کرونا مواجه شد و سازندگان، این فیلم را که ظرفیت فروش مناسبی داشت، برای شرایط بهتری نگه داشتند. سه‌کام حبس پس از سه‌سال، بالاخره اواخر فروردین ۱۴۰۲ به اکران درآمد و از تابستان هم در فیلم‌نت اکران آنلاین شد.

جالب و قابل تامل است که پرمخاطب‌ترین فیلم غیرکم‌دیام سال ۱۴۰۲ سینمای ایران که در رتبه ششم پرفروش‌ترین فیلم‌های سال قرار دارد، برای بیش از سه‌سال پشت صفا اکران ماند. سه‌کام حبس، ساخته سامان سالورپس از رونمایی در سی‌هشتمین جشنواره فیلم فجر در بهمن ۹۸ ناگهان با شیوع کرونا مواجه شد و سازندگان، این فیلم را که ظرفیت فروش مناسبی داشت، برای شرایط بهتری نگه داشتند. سه‌کام حبس پس از سه‌سال، بالاخره اواخر فروردین ۱۴۰۲ به اکران درآمد و از تابستان هم در فیلم‌نت اکران آنلاین شد.

خودت را بگذار جای من

لیلا شکیب‌مهر
خبرنگار

روایت‌ها قصه‌ها شکست‌ها و پیروزی‌های آدم‌ها هستند. اگر راوی بتواند طوری قصه را تعریف کند شنونده با همه بخش‌های آن همراه شود، با زمین خوردن او زمین می‌خورد، همراه با او در دروازه‌ها گیر می‌کند و در همه غم‌ها و شادی‌هایش شریک می‌شود. در ادبیات پایداری ما قصه‌های مستند بسیاری نوشته شده است که چندین نفر در نگارش آن دخیل بوده‌اند. یکی راوی همه روایات آنچه اتفاق افتاده و یکی نویسنده‌ای که مسئول جمع کردن همه روایات‌های گاهی ضد و نقیض در یک قصه منسجم است. اغلب این کتاب‌ها در حق شان کوتاه‌های شده. این کوتاه‌ها نیز از سوی بازار و مخاطب بلکه از سوی نویسنده صورت گرفته است. نویسنده در بیشتر

«سامو بندری»/ ۴٫۵ سال

و معرفی سیدعلی صداقت به عنوان هنرنویسنه جدید ساخته شد. نقطه اشتراک سامو بندری با رعد و برق آن است که این اثر نیز به علت آمار بازدید بسیار پایین، هیچ‌گاه به صفحه اول تلویزیون نیامد.

شبکه یک سیما پیش از رعد و برق هم یک سریال بلاتکلیف دیگر را که برای نزدیک به پنج سال آماده پخش بود، روی آنتن برد که بعد از پخش، مشخص شد احتمالاً به علت کیفیت پایین، مدیران قبلی سیما انگیزه‌ای برای روی آنتن بردن آن نداشتند. سامو بندری سریالی در ۱۳ قسمت و مشتمل بر دو اپیزود چندقسمتی بود و سه اپیزود آن هیچ‌گاه ساخته نشد. این اثر با فیلمنامه‌ای از اصغر عبدالمهدی، توسط ابراهیم فروش کارگردانی شده بود. فیلمساز با تجربه‌ای که در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ با آثاری چون «کلید» و «خمیره» از پیشگامان شناساندن سینمای پس از انقلاب ایران به جشنواره‌های اروپایی بود و حتی برای اولین بار جایزه یوزپلنگ طلایی جشنواره لوکارنورا به ایران آورد. اما سامو بندری نشانی از آن فیلمساز شاخص نداشت. به هر روی این سریال با حضور حسن پورشیرازی، مهدی فقیه و مانده طهماسبی

عقرب عاشق/ ۲ سال

چون محمدرضا فروتن در نقش اصلی بهره می‌برد و توسط حسین سهیلی‌زاده، سریال‌ساز موفق دهه ۸۰ ساخته شده بود که در سال‌های اخیر هم با وجود کیفیت رو به افول آواژ، محصولاتی پربیننده به تولید رسانده بود.

سریال «عقرب عاشق» جدیدترین ساخته حسین سهیلی‌زاده، از جمله محصولاتی بود که بدون سرمایه‌گذاری پلنفرم‌های فیلم و سریال تولید شد و بعداً برای خریداری حقوق پخش به آنها عرضه شد. با این حال از آنجا که نتیجه رضای‌کننده نبود، پلنفرم‌ها به خرید آن روی خوش نشان ندادند و مدت‌ها روی دست تهیه‌کننده ماند. در نهایت با گذشت حدود یک سال از آماده پخش شدن مجموعه و در حالی که حتی ترانه محسن چاووشی برای سریال «عقرب عاشق» در تابستان ۱۴۰۱ منتشر شده بود، پخش این مجموعه از تیر ۱۴۰۲ و حدود یک سال بعد از انتشار ترانه ترانه‌تراژ(!) در پلنفرم‌ها آغاز شد و تا همین چند هفته پیش هم ادامه داشت. اما توجهات بسیاری را برانگیخت و به خیل سریال‌های شکست‌خورده خانگی امسال اضافه شد. این سریال در حالی شکست خورد که از حضور چهره‌های

شبکه مخفی زنان/ ۱ سال

این روزهای نمایش خانگی مراجعه‌کنند. جالب آنکه افشین هاشمی در همین فاصله، یک سریال کم‌دیام دیگر هم برای نماوا ساخت که این روزها با نام «داوینچی» به قسمت چهارم رسیده است!

تنها سریال این فهرست که رسماً توقیف شده «شبکه مخفی زنان» است که به مهم‌ترین قربانی مهاجرت حمید فرخ‌نژاد از کشور تبدیل شد. این مجموعه در بچه‌خانه انتشار سریال «سقوط» با بازی فرخ‌نژاد در نماوا منتشر می‌شد. اما برخلاف فیلم‌مکه سریال خود را بدون مجوز ساتراپ انتشار رساند و بعدها از قوه قضائیه هم قرار منع تعقیب گرفت، توقیف شد. این در حالی است که نقش اصلی این سریال را سیامک انصاری بازی می‌کرد و نقش فرخ‌نژاد، چندان محوری هم نبود. به هر حال شبکه مخفی زنان برای حدود یک سال امکان انتشار نداشت، تا اینکه از چند هفته پیش بالاخره نمایش آن از سر گرفته شد. اما با کیفیتی که در قسمت‌های قبل از توقیف نشان داد و بعد از این مدت زمان طولانی، بعید است دیگر شمار دنبال‌کنندگان آن به سطح سابق بازگردد و احتمالاً خیلی‌ها قید تماشای آن را بزنند و به دیگر کم‌دیام‌های پرشمار

تهران: شهر عشق/ ۴ سال

تهران: شهر عشق ساخته علی جابریانصاری قدیمی‌ترین فیلمی است که این روزها به شکل پرده‌ای یا آنلاین نمایش داده می‌شود. این فیلم به تهیه‌کنندگی محمد احمدی، از پانز ۹۷ آماده نمایش بود، اما با وجود حضور در جشنواره‌های جهانی نظیر جشنواره معتبر فیلم مونتریل، در نهایت امکان اکران نیافت و بعد از توقیفی نسبتاً طولانی، در نهایت اواخر شهریور ۱۴۰۲ به سینماها رسید.

«تهران: شهر عشق» ساخته علی جابریانصاری قدیمی‌ترین فیلمی است که این روزها به شکل پرده‌ای یا آنلاین نمایش داده می‌شود. این فیلم به تهیه‌کنندگی محمد احمدی، از پانز ۹۷ آماده نمایش بود، اما با وجود حضور در جشنواره‌های جهانی نظیر جشنواره معتبر فیلم مونتریل، در نهایت امکان اکران نیافت و بعد از توقیفی نسبتاً طولانی، در نهایت اواخر شهریور ۱۴۰۲ به سینماها رسید.

«رعد و برق»/ ۲٫۵ سال

جدیدترین سریال بهروز افخمی که تا چند شب پیش روی آنتن شبکه یک سیما می‌رفت، خیلی هم جدید نیست! او با فاصله بعد از وقوع سیل شدید در بسیاری از استان‌های کشور در اوایل سال ۹۸، تصمیم به ساخت سریالی در این باره گرفت. اما فراهم‌آوری مقدمات، تولید «رعد و برق» را تا بهمن ۹۸ به تاخیر انداخت تا این سریال که ابتدا برای پخش در نوروز ۹۹ برنامه‌ریزی شده بود. اولین بار در ماه رمضان سال بعد (فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۰) روی آنتن برود. با این حال بعد از پخش یکی دو قسمت در روزهای نخست

جدیدترین سریال بهروز افخمی که تا چند شب پیش روی آنتن شبکه یک سیما می‌رفت، خیلی هم جدید نیست! او با فاصله بعد از وقوع سیل شدید در بسیاری از استان‌های کشور در اوایل سال ۹۸، تصمیم به ساخت سریالی در این باره گرفت. اما فراهم‌آوری مقدمات، تولید «رعد و برق» را تا بهمن ۹۸ به تاخیر انداخت تا این سریال که ابتدا برای پخش در نوروز ۹۹ برنامه‌ریزی شده بود. اولین بار در ماه رمضان سال بعد (فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۰) روی آنتن برود. با این حال بعد از پخش یکی دو قسمت در روزهای نخست

آوای جادویی/ ۱ سال

از جمله برنامه‌های غیرنمایشی پلنفرم‌ها در سال ۱۴۰۲، مسابقه «آوای جادویی» بود که با محوریت استعدادیابی در حوزه موسیقی تولید و پخش شد. این مسابقه در سال ۱۴۰۰ تولید شد و در ابتدا اقرار بود به عنوان محصول اختصاصی پلنفرم تلویزیون پلاس از سفند ۱۴۰۰ به نمایش درآید. اما به دلایلی که هیچ‌گاه روشن نشد، پخش این مسابقه از این سروس به تعویق افتاد و بعد به کلی لغو شد. بعد از نزدیک به یک‌سال، آوای جادویی به انحصار پلنفرمی جدید درآمد و به جای نوروز ۱۴۰۱، در نوروز

از جمله برنامه‌های غیرنمایشی پلنفرم‌ها در سال ۱۴۰۲، مسابقه «آوای جادویی» بود که با محوریت استعدادیابی در حوزه موسیقی تولید و پخش شد. این مسابقه در سال ۱۴۰۰ تولید شد و در ابتدا اقرار بود به عنوان محصول اختصاصی پلنفرم تلویزیون پلاس از سفند ۱۴۰۰ به نمایش درآید. اما به دلایلی که هیچ‌گاه روشن نشد، پخش این مسابقه از این سروس به تعویق افتاد و بعد به کلی لغو شد. بعد از نزدیک به یک‌سال، آوای جادویی به انحصار پلنفرمی جدید درآمد و به جای نوروز ۱۴۰۱، در نوروز

شنبه ۲۳ دی ۱۴۰۲

شماره ۴۰۵۶

WWW.FDN.IR

FARHIKHEGANDAILY

در جست‌وجوی تنظیم‌گری کتب درسی

سیدمحمد رضا دادگستر
پژوهشگر اندیشه‌گه حکمرانی شریف

در تاریخ تنظیم‌گری آموزش در ایران همواره این پرسش مطرح بوده که آیا باید دولت تنها بازیگر فعال در تالیف و انتشار کتب درسی باشد یا باید بازار را هم درگیر ساخت؟ تجربیاتی از هر دو رویکرد وجود دارد.

مقدمه: چرا کتب‌های درسی مهمند؟

کتب‌های درسی از جمله عناصر محوری نظام‌های آموزشی هستند. با گسترش دوره‌های اجباری و رایگان آموزش ابتدایی و متوسطه در کشورهای مختلف جهان در راستای رفع هرچه بیشتر بی‌سوادی و کم‌سوادی، امروزه شمار بیشتری از کودکان و نوجوانان جهت گذراندن دوره تحصیلی از کتب‌های درسی استفاده می‌کنند. این کتب‌ها از یک سو آموزش‌های پایه‌ای زیستن در جوامع پیچیده مدرن را به دانش‌آموزان انتقال می‌دهند و قواعد زندگی در قامت یک شهروند سالم، نوآور و فعال را به آنها می‌آموزند و از سوی دیگر زمینه را برای ورود آنها به مراکز آموزش عالی و دانشگاه‌ها در سال‌های آتی زندگی و کسب مشاغل با سطح مهارت و دستمزد بالاتر را فراهم می‌کنند. این دو کارویژه اساسی کتب‌های درسی که به ترتیب می‌توان آنها را «جامعه‌پذیری» و «توانمندسازی» نامید، باعث می‌شود تا فرآیند وضع ضوابط و مقررات تدوین و بازیگران درگیر در تدوین کتب‌های درسی اهمیت بسیاری پیدا کند. طرفه آنکه اگر دانش‌آموزان از کتب‌های با کیفیت و به‌روزی بهره‌مند شوند که به نیازهای علمی آنها به‌گونه‌ای کارآمد و اثربخش پاسخ دهد، آمادگی بهتری در پذیرش نقش خود به‌عنوان یک شهروند خلاق دارند که از شغلی با درآمد و مزایای مخفی بهره‌مند است و کمتر احتمال درگیر شدن با آسیب‌های اجتماعی را دارد. البته کتب‌های درسی تنها یک جزء از نتیجه‌های آسیب‌های اجتماعی نظام آموزشی (کیفیت مدارس، دانش و مهارت‌های آموزشی معلمان، پیگیری و دغدغه‌مندی والدین و...) نیز در این امر خیلند. با این حال چگونگی می‌توان از عملکرد بهینه کتب‌های درسی اطمینان حاصل کرد؟ چه چالش‌ها و موانعی بر سر راه تنظیم‌گری تدوین این کتب‌ها وجود دارد؟ سیاستگذار از چه ابزارهایی برای حل این چالش‌ها بهره‌مند است؟ یادداشت حاضر قصد پرداختن به این پرسش‌ها از منظر ارائه پیشنهادها سیاستی به منظور بهبود وضعیت ایران در این حوزه را دارد.

پیشینه و سنت تاریخی تالیف کتب‌های درسی در ایران

ایران در زمره کشورهای است که دانش‌آموزان آن در نظام آموزشی متمرکز محتوای واحد تالیف شده توسط سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی استفاده می‌کنند و فعالیت بخش خصوصی در این حوزه به تالیف کتب‌های کمک‌درسی و راهنمای آزمون‌ها محدود شده است. طبق پژوهش معتمدی (۱۳۹۱)، روند تاریخی تهیه کتب‌های دانش‌آموزان در کشور را می‌توان به شش دوره تقسیم‌بندی کرد.

(جدول پایین صفحه)

همان‌گونه که مشاهده می‌شود، تنظیم‌گری تدوین محتوای آموزشی مدارس در ایران پیشینه‌ای در ابتدا غیرمتمرکز، سپس متمرکز، در ادامه دوره کوتاهی غیرمتمرکز و سرانجام از اواخر دهه ۱۳۳۰ و اوایل دهه ۱۳۴۰ به این سو متمرکز داشته است. صادقی و عسکرانی (۱۳۸۶) در پژوهش خود اشاره می‌کنند که تا پایان حکومت قاجارها و سال‌های اول دوران پهلوی، دولت نظارت بسیاری اندکی بر چگونگی تدوین کتب‌های درسی داشت و حتی پس از تدوین «قانون اساسی معارف»، تمامی مراکز آموزشی بر اساس ذوق و سلیقه خود، ابتکاری را برای تهیه کتب‌های درسی به خرج می‌دادند و ضابطه مشخصی برای یکسان‌سازی محتوای آموزشی در سراسر کشور وجود نداشت. این وضعیت با انتشار نخستین کتب‌های وزارت در سال ۱۳۰۸ دگرگون شد. معلمان دانش‌آموزان از این سری کتب‌ها و به صورت کلی الگوی متمرکز دولت محور، رضایت خاطر بیشتری داشتند؛ از آن رو که این کتب‌ها در مقایسه با کتب‌هایی که در نقاط مختلف کشور منتشر می‌شد از حیث محتوای آموزشی و مرغوبی چاپ و ارزانی قیمت مزایای آشکاری داشت و سال‌ها مورد استفاده قرار می‌گرفت. دولت در ادامه از ابزار تنظیم‌گری به‌صورت مؤثرتری برای نظارت بر کتب درسی بهره‌برد که نقطه عطف آن ابلاغ پیشنهادنامه وزارت معارف در سال ۱۳۱۴ بود که به مدیران مدارس اخطار داد برای چاپ هرگونه کتب درسی باید از وزارت معارف مجوز بگیرند. با اشغال ایران توسط متفقین در شهریور ۱۳۳۰، گرفتاری‌های مالی دولت و وزارت فرهنگ شرایط ناآرامی دانش‌آموزان را در صورت مؤثرتری برای نظارت بر کتب درسی به‌وجود آورد. در این شرایط ناآرامی وزارت فرهنگ آزادی چاپ کتب‌های درسی را تقاضا می‌کردند که در نهایت وزارت فرهنگ از دو وجه (سبک‌کردن بار فعالیت خود از یک‌سو و ایجاد رقابت علمی و تجاری موجب بهبود و ارزانی کتب و خشنودی مردم خواهد شد، با پیشنهاد ناآرامی مقاومت کرد و تدوین و انتشار کتب درسی مدارس آزاد شد که وضعیت آشفته‌ای را به وجود آورد و در نهایت به فرآیند تدوین این باور انجامید که غلبه ملاحظات تجاری در این بازار می‌تواند پیامدهای مخربی را به همراه داشته باشد. این شرایط نزدیک به ۲۰ سال ادامه داشت تا آنکه در بهمن ماه ۱۳۳۵ شورای عالی فرهنگ اساسنامه‌ای راجع به رسیدگی به قیمت کتب‌های درسی دبیرستان‌ها و چگونگی چاپ، صحافی و تعیین بهای آن صادر کرد و مقرر شد هر سال فهرست قیمت‌ها به وسیله وزارت فرهنگ اعلام شود. این روش اگرچه در نظر می‌توانست نظم و نسقی به بازار نامنظم کتب‌درسی دهد، در عمل چندان سودمند واقع نشد. دگرگونی واقعی این وضعیت متعاقب انتصاب دکتر پرویز ناتل خانلری به وزارت فرهنگ در سال ۱۳۴۱ رخ داد. خانلری که از دانشگاهیان شناخته شده بود، پس از مشاهده تنگناهای ناشی از تبانی ناشران معروف تهران، تصمیم به رفع مشکل گرفت. بر این اساس و با تصویب هیات وزیران در تاریخ ۱۸ اسفند ۱۳۴۱، وزارت فرهنگ کار تالیف و چاپ کتب‌های درسی را برعهده گرفت و کتب‌های واحدی برای تمامی مراکز

آموزشی تدوین شد. این کار در مدت زمان کمتر از شش ماه به سرانجام رسید و با تشکیل «شرکت سهامی طبع و نشر کتب درسی» سرنوشت کتب‌های درسی در مسیر دیگری قرار گرفت که تا به امروز ادامه داشته و آن سیطره کامل دولت بر فرآیند تالیف، چاپ و توزیع کتب درسی بوده است. دکتر ناتل خانلری در جلسه مطبوعاتی به تاریخ ۲۴ شهریور ۱۳۴۲، ضمن برشمردن مشکلات فراوان اجرای این سیاست نظیر زد و بند ناشران، کمبود کاغذ، محدودیت وقت و مواردی که به هر حال روند این حرکت را کند می‌کرد، اعلام کرد که در اثر اتخاذ این تصمیم، مجموع بهای کتب‌های مصرفی سالانه دبیرستان‌های کشور از ۱۵ میلیون تومان به ۶ میلیون تومان تنزل یافته است.

طبق آنچه ذکر شد، از دهه ۱۳۴۰ شمسی به این سو، مراکز آموزشی مشارکت خود در تدوین کتب درسی را، که شاخصه دوره اولیه تاسیس نظام آموزشی مدرن در ایران بود، از دست دادند و این الگو که به «چندتالیفی» شهرت داشت در سایه عملکرد نهاد واحد دولتی به حاشیه رفت. مقصودی (۱۳۹۴) به علل ذیل در پدید آمدن این وضعیت اشاره دارد:

- اصطلاحات و تعبیرات غیر یکسان در کتب‌های درسی مختلف
- نحوه گزینش و انتخاب مواد آموزشی توسط مدیران و مراکز آموزشی
- قیمت‌گذاری‌های کتب درسی
- نحوه تالیف کتب‌های درسی (توصیه‌ها، دوستی‌ها و...)
- نحوه توزیع کتب‌ها و تأخیر در ابتدای سال تحصیلی
- آموزش معلمان

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی و نقش‌های آن

در نظام حکمرانی

مهم‌ترین نهاد دولتی درگیر در تدوین، انتشار و توزیع کتب‌های درسی (در دو بخش کتب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری و کتب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش) در حال حاضر سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی است. نقش این سازمان در حوزه کتب‌های درسی در سال‌های اخیر پررنگ‌تر هم شده است. پیشتر، عمده عملکرد سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در زمینه تالیف و انتشار کتب قابل‌بررسی بود و کتابفروشی‌ها بخش اعظم توزیع این کتب‌ها را برعهده داشتند. اما در چند سال اخیر با هدف رضایتمندی اولیا و دانش‌آموزان در تهیه کتب درسی و همچنین صرفه‌جویی در مصرف کاغذ، سازمان به صورت انحصاری بخش آنها را از طریق شیوه جدید با ثبت نام در سامانه فروش کتب درسی و توزیع از طرف مدرسه انجام می‌دهد. عملکرد سازمان در این زمینه مورد انتقاد بسیاری (از منظر توزیع نامتناسب و دیرهنگام میان استان‌ها، عدم دریافت کتب توسط دانش‌آموزان انتقالی به مدارس دیگر یا تغییر رشته‌ای، نیروی انسانی ناکافی در عملیات توزیع و...) واقع شده است (معافی، ۱۴۰۲). با این وجود، دغدغه یادداشت حاضر بیشتر مربوط به مرحله تالیف است و تلاش می‌شود از منظر نقش‌ها و کارکردهای سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در نظام حکمرانی کشور به آن پرداخته شود. سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در حال حاضر بیشتر کارکرد ارائه خدمت را در زمینه تدوین کتب‌های درسی، چاپ و فروش آنها به قیمت مصوب دولتی به دانش‌آموزان را برعهده دارد. سیاستگذاری کلان تالیف کتب درسی در ایران توسط اسناد بالادستی با محوریت سند تحول بنیادین آموزش و پرورش (مصوب ۱۳۹۰) و برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۹۲) انجام می‌شود که به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی آموزش و پرورش و وزارت آموزش و پرورش رسیده‌اند و مبنای عمل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی هستند. برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، اصول ذیل را ناظر بر سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت برنامه‌های درسی و تربیتی از سطح ملی تا سطح مدرسه تعیین کرده است:

۱. مدبرین دوری، ۲. تقویت همت ملی، ۳. اعتبار نقش یادگیرنده، ۴. اعتبار نقش مرجعیت معلم (مربی)، ۵. اعتبار نقش پایه‌ای خانواده، ۶. جامعیت، ۷. توجه به تفاوت‌ها، ۸. تعادل، ۹. یادگیری مادام‌العمر، ۱۰. جلب مشارکت و تعامل، ۱۱. یکپارچگی و فراگیری. سند حاضر چهار جهت‌گیری کلی را در زمینه محتوای درسی تعیین کرده است:

۱- مبتنی بر ارزش‌های فرهنگی و تربیتی و سازگار با آموزه‌های دینی و قرآنی، مجموعه‌ای منسجم و هماهنگ از فرصت‌ها و تجربیات یادگیری است که زمینه‌های شکوفایی فطرت الهی، رشد عقلی و تعلیم یافتن عناصر و عرصه‌ها را به صورت پیوسته فراهم می‌آورد.

۲- دربرگیرنده مفاهیم و مهارت‌های اساسی و ایده‌های کلیدی مبتنی بر شایستگی‌های مورد انتظار از دانش‌آموزان است.

۳- برگرفته از یافته‌های علمی و معتبر بشری است.

۴- متناسب با نیازهای حال و آینده، علایق، ویژگی‌های روانشناختی دانش‌آموزان، انتظارات جامعه اسلامی و زمان آموزش است.

این برنامه همچنین بیانیه‌های حوزه تربیت و یادگیری که مشتمل بر ضرورت و کارکرد حوزه، قلمرو حوزه و جهت‌گیری‌های کلی در سازماندهی محتوا و آموزش حوزه است را در این حوزه‌ها مشخص کرده است: حکمت و معارف اسلامی؛ قرآن و عربی؛ زبان و ادبیات فارسی؛ فرهنگ و هنر؛ سلامت و تربیت بدنی؛ کار و فناوری؛ علوم انسانی و مطالعات اجتماعی؛ ریاضیات؛ علوم تجربی؛ زبان‌های خارجی؛ آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده.

موضوع‌گیری برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران در مورد تالیف کتب درسی در بند سوم ماده ۱۲ این سند، ماده «سیاست‌های تولید مواد و رسانه‌های یادگیری»، ذکر شده است:

«در طراحی و تولید مواد و رسانه‌های یادگیری و در راستای تحقق رویکرد برنامه درسی ملی، سیاست‌های زیر مورد تأکید است:

۱- توسعه سیاست چندتالیفی و زمینه‌سازی برای مشارکت فعال استان‌ها، معلمان، مربیان، افراد و تشکل‌های ذی‌علاقه و ذی‌صلاح با تأکید بر بخش غیردولتی در تولید، تکمیل و غنی‌سازی مواد، منابع و مراکز متنوع یادگیری در چهارچوب سیاست‌های آموزش و پرورش.

بند فوق بیانگر آن است که پایه قانونی مورد نیاز در راستای تمرکززدایی از تالیف کتب درسی وجود دارد و سیاستگذار باید است نوعی رویکرد مشارکتی در این حوزه حاکم باشد. با این حال پس از گذشت بیش از یک دهه از تصویب برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران، نه تنها سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی از نقش ارائه خدمت به سمت نقش تنظیم‌گر و تسهیلگر خلق فضای مشارکتی گذار نکرد، بلکه حتی در مرحله توزیع کتب درسی نیز امکان فعالیت را از بخش خصوصی سلب کرد و فضایی انحصاری به وجود آورد. واقعیت عرصه آموزشی کشور بیانگر آن است که در طول یک دهه گذشته بخش خصوصی در زمینه تولید محتوای کمک‌آموزشی توسعه چشمگیری را تجربه کرد اما توانست در تالیف کتب‌های درسی نقش مؤثری ایفا کند، چنین واقعیتی برای نهادهای مدنی نیز صادق است.

جمع‌بندی و پیشنهاد‌های سیاستی

سنت تاریخی بیش از ۱۰۰ ساله تالیف کتب درسی در کشور بیانگر آن است که در دو موقعیت تاریخی (بازه زمانی پیش از تاسیس دولت مدرن و وزارت معارف در دهه نخست سده چهاردهم شمسی و بازه زمانی پس از اشغال ایران توسط متفقین در سال ۱۳۳۰ و تاسیس سازمان کتب درسی ایران در سال ۱۳۴۲) رویکرد متکثر، غیردولتی و تمرکزگرا در زمینه تالیف و انتشار کتب درسی در ایران به وجود آمد. در هر دو تجربه تاریخی، این امر در نتیجه غیبت یا ضعف دولت مرکزی به وقوع پیوست و حالتی غیرانتخابی داشت. محصل این رویکرد نیز در نهایت

ردیف	دوره زمانی	بازیگر/بازیگران فعال در تالیف کتب درسی	ویژگی‌های تدوین کتب‌های درسی در دوره
۱	تاسیس دارالفنون در ۱۲۴۸ ه. ق/ تاسیس نخستین مدارس ابتدایی و متوسطه مدرن	معلمان دارالفنون مترجمان و فارغ‌التحصیلان دارالفنون	تالیف توسط معلمان دارالفنون به تعداد محدود برای دانش‌آموزان این مدرسه و چاپ توسط چاپخانه سنگی دارالفنون
۲	تاسیس مدرسه رشدیه در ۱۲۷۶ ه. ش/ تدوین قانون اساسی معارف در ۱۲۹۰ ه. ش	موسسان، معلمان و مدیران مدارس جدید	تالیف کتب به صورت غیرمتمرکز توسط نخبان آموزشی، فرهنگی و سیاسی/ اثرگذاری انجمن معارف در همسان‌سازی تقریبی کتب
۳	تدوین قانون اساسی معارف در ۱۲۹۰ ه. ش/ اشغال ایران در سال ۱۳۲۰ ه. ش	وزارت معارف	تدوین نخستین برنامه یکسان توسط شورای عالی معارف در سال ۱۲۹۵/ تالیف متمرکز کتب درسی ابتدایی از ۱۳۰۶ توسط وزارت معارف
۴	اشغال ایران در سال ۱۳۲۰ ه. ش/ تاسیس سازمان کتب‌های درسی ایران در سال ۱۳۴۲ ه. ش	دبیران، اساتید و ناشران	افول دولت مرکزی/ آزادسازی تالیف و انتشار کتب‌های درسی/ وقوع آشفته‌گی در بازار کتب درسی و کاهش کیفیت آنها (نواقص در محتوای کتب‌ها، تنوع بیش از حد لزوم، گرانی بها، بی‌نظمی در چاپ و توزیع)
۵	تاسیس سازمان کتب‌های درسی ایران در سال ۱۳۴۲ ه. ش/ تعطیلی سازمان کتب‌های درسی ایران و تاسیس سازمان پژوهش و نوسازی آموزشی در سال ۱۳۵۵ ه. ش (و پس از پیروزی انقلاب اسلامی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی)	سازمان کتب‌های درسی ایران	تغییر کلی نظام آموزش و پرورش/ نیاز به تدوین کتب درسی متنوع/ نوآوری در برنامه‌ریزی و تهیه کتب درسی/ ناتوانی در دستیابی به اهداف اصلاحات انجام‌شده و عدم برتری آشکار دانش‌آموزان نظام جدید نسبت به دانش‌آموزان نظام قدیم
۶	تاسیس سازمان پژوهش و نوسازی آموزشی در سال ۱۳۵۵ ه. ش (و پس از پیروزی انقلاب اسلامی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی)/ اکنون	سازمان پژوهش و نوسازی آموزشی (سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی)	تدوین کتب درسی متناسب با برنامه‌ها و اصلاحات وزارت آموزش و پرورش در هر دوره به صورت متمرکز و تأمین آن برای همه دانش‌آموزان دوره‌های ابتدایی و متوسطه

